

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2557

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2557

ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์. (2557). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครใน 4 ด้าน คือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารบุคคลและ 4) การบริหารทั่วไป เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวนทั้งสิ้น 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ที่ .90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- Way ANOVA) และการทดสอบค่าที (t-test independent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้านคือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารบุคคลและ 4) การบริหารทั่วไป โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูและขนาดของโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

2.1 ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนโดยรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้านต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป มี 1 ด้านที่ไม่แตกต่างกันคือ ด้านบริหารงบประมาณ

A STUDY OF SCHOOL MANAGEMENT FOLLOWING THE PHILOSOPHY
OF SUFFICIENCY ECONOMY IN SCHOOL UNDER THE PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE, SAMUTSAKHON .

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration

At Srinakharinwirot University

May 2014

Sornprapa Ponghuttasil. (2014). *A study of school management following the philosophy of sufficiency economy in school under the primary education service area office, samutsakhon*. Master's Project, M.Ed. (EducationAdministration).Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor :Dr.ApiteeSongbundid.

This research aims to study the management of the sufficiency economy philosophy in schools. Under the Office of Elementary ago. And to the school administrators. By the operational position and size of the school. Looks a scale (Rating Scale) 5 with a confidence level of 0.90 were used for data analysis. Is the frequency, percentage, mean and standard deviation. One-way analysis of variance (One Way ANOVA) and t test (t-test).

The results showed that the

1. The principal philosophy of economic self-sufficiency in school. Area under the Office of Education and the Province that included all 4 sides at a high level.

2. Opinions of teachers working in schools with the administration of educational philosophy of Sufficiency Economy in schools. Under the Office of Elementary ago. Different sized schools are administered by the philosophy of sufficiency economy. Both overall and in the three areas of academic administration. Budget management And general administration Differences are statistically significant at the .05 level with one side that is no different. The administration

3. Opinions of teachers working in schools with school administrators GAAP. Philosophy of Sufficiency Economy in schools. Area under the Office of Education in four Samut the duties assigned by the comment, not different.

สารนิพนธ์

เรื่อง

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ของ

ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2557

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....
(เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์ ร.น.)

..... ประธาน
(เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์ ร.น.)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สรภักดิ์สรณ์ ฉัตรกมลทัศน์)

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยได้รับความกรุณาและความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่านโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาสันนิษฐานให้แนวทางการศึกษา และการค้นคว้าในการทำสารนิพนธ์ตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกสรแพทย์ ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ดร.สมชาย เทพแสง หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ ดร.สรภักดิ์สรณ์ ฉัตรกมลทัศน์ คณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงสารนิพนธ์ และเป็นคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำข้อคิดเห็นเพิ่มเติม แก้ไขข้อบกพร่อง และให้กำลังใจมาโดยตลอดจนทำให้สารนิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.สักรินทร์ อยู่ผ่อง อาจารย์ ดร.จรรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ ดร.สรภักดิ์สรณ์ ฉัตรกมลทัศน์ นายวิทย์ทศ ไร่สูงเนินผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ นายเกรียงศักดิ์ ฤกษ์งาม ครูชำนาญการพิเศษ วิทยากรด้านปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้ช่วยกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจนเป็นที่เรียบร้อย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนต่างๆในจังหวัดสมุทรสาครทุกท่านที่เมตตาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อใช้ประกอบในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอน้อมระลึกถึงพระคุณบิดา มารดา สมาชิกในครอบครัวทุกท่าน ครูอาจารย์ เพื่อนครูโรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์และผู้ที่มีพระคุณต่อผู้วิจัยทุกท่าน ที่ได้เลี้ยงดู อบรมสั่งสอน ให้กำลังใจด้วยความหวังโยอย่างดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำวิจัย

ศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์

สารบัญ

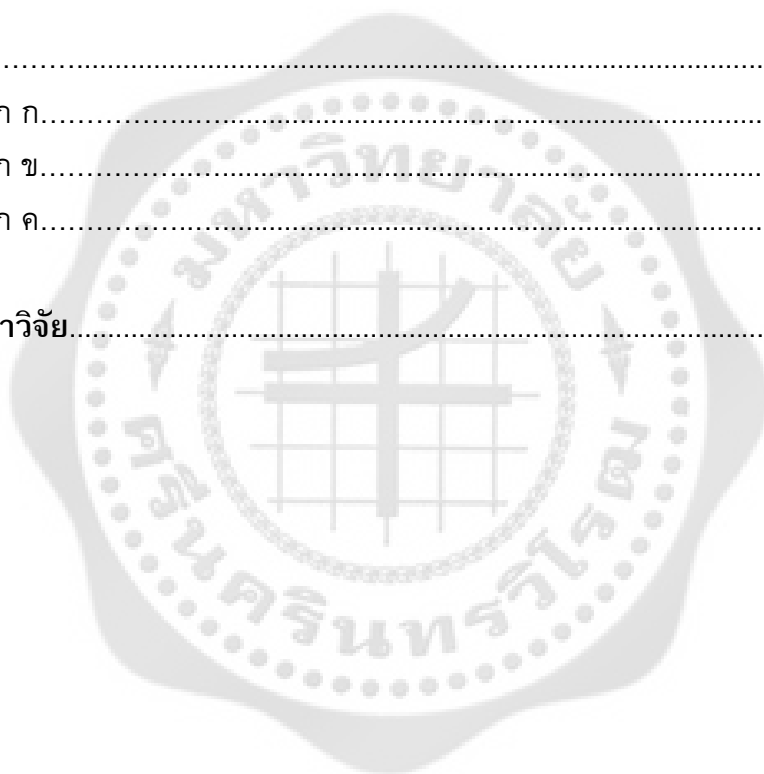
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานในการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
การบริหารและจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.....	13
ข้อมูลด้านการศึกษา.....	13
แนวการจัดการศึกษา.....	15
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	17
ความเป็นมาของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	17
แนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	18
ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	19
การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.....	21
การวิเคราะห์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารสถานศึกษา.....	26
การบริหารการศึกษา.....	29
ความหมายของการบริหาร.....	29
การบริหารสถานศึกษา.....	31
ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา.....	32
การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา.....	40
การบริหารวิชาการ.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การบริหารงบประมาณ.....	42
การบริหารงานบุคคล.....	42
การบริหารทั่วไป.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	43
งานวิจัยต่างประเทศ.....	50
3 วิธีการวิจัย.....	52
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	69
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
อภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก.....	90
ภาคผนวก ข.....	96
ภาคผนวก ค.....	107
ประวัติย่อผู้ทำวิจัย.....	111

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนและตำแหน่ง หน้าที่ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร.....	53
2 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	58
3 ตารางค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	59
4 ตารางค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารการศึกษาระดับบริหาร ด้านบริหารวิชาการ โดยรวมและรายข้อ.....	60
5 ตารางค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารการศึกษาระดับบริหาร ด้านบริหารงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ.....	61
6 ตารางค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารการศึกษาระดับบริหาร ด้านบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ.....	62
7 ตารางค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารการศึกษาระดับบริหาร ด้านบริหารทั่วไป โดยรวมและรายข้อ.....	63
8 ตารางค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	64
9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ต่างกัน.....	65
10 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียนด้านวิชาการ ของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	66
11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียนด้านบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	67
12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียนด้านบริหาร ทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่.....	67
13 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูที่ต่างกัน.....	68

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 11

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคแห่งเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารส่งผลต่อสังคมยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก การเตรียมคน เพื่อให้สามารถเผชิญกับยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทัน (สนั่น สุขเหลือ. 2547:1) ภายใต้สภาวะการณ์ของสังคมยุคปัจจุบัน การดำเนินชีวิตให้สามารถอยู่อย่างสงบสุขต้องมีการน้อมนำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประกอบการดำเนินชีวิต ซึ่งปัจจุบันนี้การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติได้ขยายวงกว้างสู่องค์กรหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีการกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้ถือปฏิบัติ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 78 และ มาตรา 83 ที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้บัญญัติปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติควบคู่กับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา(ประภาพร สุปัญญา. 2550: 5)

ในส่วนของรัฐบาลได้มีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเป็นหลักในการกำหนดนโยบายเพื่อการขับเคลื่อนนโยบายด้านเศรษฐกิจ และนโยบายด้านสังคม ซึ่งเห็นได้ชัดเจนมาตั้งแต่ พ.ศ. 2549 โดยรัฐบาลซึ่งมีพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ขณะนั้นเรื่อยมาจนถึงรัฐบาลปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 1-5) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” อันเป็นการเสริมสร้างประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนโดยถ้วนหน้า ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อปรับตัวและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกยุคโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วน (เพ็ญนภา ชีรทองดี. 2552: 3)

ต่อเนืองมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ทุกภาคส่วนในสังคมไทยเห็นพ้องร่วมกันที่จะน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันที่ดีในสังคมรวมถึงการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงอย่างเหมาะสมอันจะช่วยให้การพัฒนาประเทศมุ่งสู่ความสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555: คำนำ.)

จากทิศทางการพัฒนาประเทศดังกล่าวที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา กระทรวงศึกษาธิการในฐานะกระทรวงหลักด้านการพัฒนาคนจึงได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลัก

นำไปสู่การแก้ปัญหาทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นปัญหาสังคม เศรษฐกิจหรือการเมือง(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2550: 3) พร้อมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาใน 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง การบริหารสถานศึกษาโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดการสถานศึกษา เป็นหลักการบริหารจัดการและประสานกับทุกภาคส่วนในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในส่วนที่สองคือการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยทำหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ในห้องเรียนบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนในทุกระดับ

โดยกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดยึดเป็นหลักในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) โดยกำหนดวิสัยทัศน์ของกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษา คือ “พัฒนาการศึกษาให้คนไทยทุกคนมีการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสมานฉันท์ ดำรงชีวิตอย่างสันติวิธี มีวิถีประชาธิปไตย มีความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์และความเป็นคนไทยบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นพลโลกที่มีคุณภาพ มีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความรู้ความสามารถด้านภาษา ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และแบบกลุ่มจนติดตัวตลอดชีวิต มีจิตสาธารณะ รักการทำงาน มีความอยู่ดีมีสุข สามารถพึ่งตนเอง มีทักษะการประกอบอาชีพ รู้จักรักษา และพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา มีศักยภาพทั้งการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ โดยคำนึงถึงการดูแลรักษาวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการแข่งขันในสังคม เศรษฐกิจฐานความรู้ได้อย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.2551: 54)

กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักในภารกิจที่สำคัญดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศจึงได้ร่วมมือกับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มูลนิธิสยามกัมมาจล และสถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์ (นิด้า) กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยระยะที่ 1 ปี 2550 กำหนดให้สถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต่ำกว่า 80 แห่ง ระยะที่ 2 ปี 2551-2552 พัฒนาและขยายเครือข่ายสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกจังหวัดเป็น 800 แห่ง ระยะที่ 3 ปี 2553-2554 พัฒนาให้สถานศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาได้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ และกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อน 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1.การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2.การพัฒนาบุคลากร 3.การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย 4.การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 5.การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550: 36) เพื่อปลูกฝังให้เด็กและ

เยาวชนรู้จักการใช้ชีวิต ที่พอเพียงเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม (คณะกรรมการโลกว่าด้วยวัฒนธรรมและการพัฒนา.2541: 36)

นอกจากนี้ ปรียานุช พิบูลสรารุช (2549: คำนำ) หัวหน้าโครงการวิจัย เศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง และประธานคณะทำงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ด้านสถาบันการศึกษาและเยาวชน ได้กล่าวถึงการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารการศึกษาว่าควรเริ่มจากในสถานศึกษา ผู้อำนวยการต้องบริหารสถานศึกษา งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ งานธุรการ งานสถานที่ เช่น การบริหารบุคคลโดยใช้หลักนี้ ผู้บริหารต้องกระจายงานอย่างเป็นเหตุเป็นผล ใครเก่งด้านไหนมอบหมายงานให้ตรงกับความถนัดความชอบของเขา (put the right man to the right job) ทำอย่างไรที่จะมอบหมายงานแล้ว ไม่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทะเลาะกัน ทำอะไรต้องไม่ประมาท เสริมสร้างให้มีการรวมกลุ่มกันทำงานอย่างสามัคคี ก็ต้องใช้หลักกรรมความถูกต้อง ความยุติธรรม ความเป็นเหตุเป็นผล ความเด็ดขาด ชัดเจน กระตุ้นให้เกิดขวัญกำลังใจ มีความอดทน ความเพียรที่จะร่วมกันทำงานจนบรรลุเป้าหมาย เป็นต้น

แต่ในส่วนของผู้บริหารหรือครูอาจเข้าใจผิดว่าการประกาศนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่สถานศึกษา ต้องสร้างงานหรือกิจกรรมขึ้นมาใหม่ความจริงไม่ใช่ แต่เป็นการนำหลักการ กรอบแนวคิด และแนวทางการปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการทำงานที่ทำอยู่แล้วให้มีความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจให้ถูกต้องชัดเจนว่าพระองค์ท่านรับสั่งเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงหรือวิถีชีวิตพอเพียงอย่างไร ที่มักจะเรียกสั้น ๆ ว่า หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มีหมายความว่าอะไร ส่งผลต่อการคิด พูด ทำ อย่างพอประมาณ อย่างเป็นเหตุเป็นผล และต้องมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยใช้คุณธรรมกำกับความรู้ในการสร้างความพอเพียง ยกตัวอย่าง การบริหารสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา เช่น ถ้าต้องการปรับบรรยากาศแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้งบประมาณไม่บานปลายจากที่เคยประชุม วางแผนเตรียมการและลงมือดำเนินการก็ลองนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นแนวทาง เริ่มตั้งแต่คิดวางแผนว่าจะจัดงานอย่างไรให้ประหยัดแล้วเกิดประโยชน์และมีความสุขด้วย คิดถึงความคุ้มค่าของทรัพยากรทุกอย่างที่นำมาใช้ ใช้งานนี้แล้วใช้ประโยชน์อะไรได้อีก เป็นต้น

ผู้บริหารสถานศึกษาถือได้ว่าเป็นผู้มีส่วนสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการศึกษาของแต่ละโรงเรียน เพราะเป็นผู้รับนโยบาย รับผิดชอบในการดำเนินงานและการบริหารให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องบริหารงานด้วยกระบวนการต่าง ๆ ในอันที่จะก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังและร่วมแรงแข่งขันจากครูทุกคน ต้องมองเห็นปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้น ต้องเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในการจัดการศึกษา(ภิญญา สาทร.

2549: 363) ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษา (2551: 32) ได้กล่าวถึงมาตรฐานด้านผู้บริหาร ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาไว้ 5 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง และการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนา การศึกษา ดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนเองและปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการให้ได้ มาตรฐาน ซึ่งผลการปฏิรูปดังกล่าวนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจและสังคม อย่างรวดเร็ว และความล้มเหลวจากการจัดการศึกษาเดิมที่ไม่สามารถสร้างคนให้มีจิตใจที่มี ศักยภาพอย่างพอเพียง รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่แผ่กระจายไป อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ไปสู่สังคมสากลที่ต้องใช้วิธีการทางปัญญาดังนั้นในการบริหารสถานศึกษา ให้ได้มาตรฐานนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นที่จะต้องมีความรู้และทฤษฎีในการบริหารจัดการ หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดหนึ่งที่สามารถนำมาบูรณาการกับการบริหารจัดการ การศึกษาได้เป็นอย่างดี

สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นหน่วยงานหนึ่งใน กระทรวงศึกษาธิการที่รับนโยบายมาปฏิบัติให้ปรากฏเป็นรูปธรรม และยังเป็นหน่วยงานที่ดูแล บริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ได้ตระหนักถึงคุณค่าปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในนำไปใช้ในสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องการบริหารสถานศึกษา โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการ ซึ่งจะมีผลต่อการบ่มเพาะนักเรียนให้มี จิตสำนึกของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับบริบทของสังคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครจึงดำเนินตามแนวนโยบาย กระทรวงศึกษาธิการโดยส่งเสริมให้แต่ละโรงเรียนได้ดำเนินการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงอันก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนในส่วนของสถานศึกษานั้นๆ

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตาม ขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน อันได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการ บริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา เป็นการตอบสนองแนวทางการจัดการ เรียนรู้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แต่งานวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านมา พบว่ามีเงื่อนไขปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงจากงานวิจัยของศรีพร แก้วโขง. (2554: 66) พบว่า ประสพการณ์เกี่ยวกับปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของครู มีผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในส่วน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ประกอบด้วยโรงเรียนในสังกัดที่มีหลายขนาดและแต่

ละโรงเรียนผ่านการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระยะเวลาที่แตกต่างกัน จากปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละโรงเรียน ประกอบกับที่ผ่านมายังไม่มีงานวิจัยใดสะท้อนผลการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร อย่างชัดเจน

ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครว่าอยู่ในระดับใด เพื่อให้ได้ผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแนวทางการกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ครู

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงระดับคุณภาพด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครซึ่งหน่วยหน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำไปวางแผนและกำหนดนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ด้านเนื้อหา ประชากร กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาในขอบข่ายงาน 4 ด้านคือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารบุคคลและ 4) การบริหารทั่วไป จำแนกตามปัจจัยด้านขนาดของโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ครู

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2556 รวมประชากร 1,495 คน ใน 104 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 60 โรงเรียน ครู 397 คน โรงเรียนขนาดกลาง 32 โรงเรียน ครู 548 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน ครู 550 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2556 โดยการกำหนดตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (กนกรดา ผงสูงเนิน. 2549: 6 อ้างอิงจาก Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก เพื่อหาโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน แบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 113 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 112 คน และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 81 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1.1 ขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร แบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 300 คน ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 301 – 1,000 คน ขนาดใหญ่ 1,001 – 2,000 คน ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)

1.2 ตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ประกอบด้วย ครูผู้สอนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ทั้ง 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

นियามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนในการศึกษาไว้ ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษาในขอบข่ายงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเพื่อนำไปสู่ความพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของคนไทย สังคมไทย เพื่อให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ ทางด้านสังคม ทางด้านสิ่งแวดล้อมและด้านวัฒนธรรม ถ้าใช้หลักความพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ก็จะสามารถอยู่ได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ปรับตัวและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

3. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถปฏิบัติตนและปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมกิจกรรมการบริหารสถานศึกษาตามขอบข่ายของงาน 4 ด้านภายในโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังต่อไปนี้

3.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึงการบริหารจัดการงานวิชาการโดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ หลักความพอประมาณ หลักเหตุผล หลักการสร้างภูมิคุ้มกัน หลักความรู้และหลักคุณธรรม มาบูรณาการกับการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นทุกกลุ่มสาระอย่างครบถ้วนตามหลักความพอประมาณ ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับวัฒนธรรมชาติของท้องถิ่นอย่างมีเหตุผล เลือกรับพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นเสมือนภูมิคุ้มกันตนเองในชุมชน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนชัดเจนตามหลักสูตรแกนกลางโดยเน้นคุณธรรมนำความรู้ กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นทันกับการเปลี่ยนแปลง มีนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษาอบรม จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำคุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน

3.2 ด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ หลักความพอประมาณ หลักเหตุผล หลักการสร้างภูมิคุ้มกัน หลักความรู้และหลักคุณธรรม มาบูรณาการกับมาตรการการใช้ทรัพยากร การจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ กำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหาร

งบประมาณโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นหลัก บริหารจัดการงบประมาณอย่างมีเหตุผล แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณ ความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ผู้บริหารงบประมาณ มีความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ

3.3 ด้านการบริหารบุคคลหมายถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้านได้แก่ หลักความพอประมาณ หลักเหตุผล หลักการสร้างภูมิคุ้มกัน หลักความรู้และหลักคุณธรรม มาบูรณาการกับการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาให้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ จัดสรรงบประมาณตามความจำเป็น กำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังของสถานศึกษาให้พอดีกับปริมาณงาน ส่งเสริมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย กำกับติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้

3.4 ด้านงานบริหารทั่วไป หมายถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้านได้แก่ หลักความพอประมาณ หลักเหตุผล หลักการสร้างภูมิคุ้มกัน หลักความรู้และหลักคุณธรรม มาบูรณาการการบริหารที่มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ มีการวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ประชุมเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน บริหารการปรับสภาพภูมิทัศน์ให้ร่มรื่นน่าอยู่ บริหารอาคารสถานที่ในสถานศึกษาอย่างปลอดภัย บริหารจัดสรรสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับเทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันทันต่อการใช้งาน ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษา บริหารจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากร

4. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร หมายถึงโรงเรียนของรัฐที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งอยู่ใน 3 อำเภอของจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอกระทุ่มแบนและอำเภอบ้านแพ้ว รวมทั้งสิ้น 104 โรงเรียน

5. ขนาดของโรงเรียน หมายถึงโรงเรียนที่แบ่งตามจำนวนนักเรียน ตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)

ขนาดเล็ก	จำนวนนักเรียน	น้อยกว่า 300	คน
ขนาดกลาง	จำนวนนักเรียน	301 - 1,000	คน
ขนาดใหญ่	จำนวนนักเรียน	1,000 - 2,000	คน

6. ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ตำแหน่งครูผู้สอนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มคือ หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย หัวหน้ากลุ่มสาระคณิตศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หัวหน้ากลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะ หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี และหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสาร ข้อมูล แนวคิดและงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจำแนกตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับสนั่น สุขเหลือ (2547: 52) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารต่อการส่งเสริมโครงการตามแนวพระราชดำริ (เศรษฐกิจพอเพียง) ไว้ว่าบทบาทของผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบในขอบข่ายงาน 4 ด้านด้วยวิธีการที่เป็นระบบและมีขั้นตอนสอดคล้องสัมพันธ์กัน ดังนี้

ด้านการบริหารวิชาการ จากการศึกษางานวิจัยของ สกุรัตน์ กุฑมมาศ (2551: 99) กล่าวถึงการบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 พบว่า ผู้บริหารการศึกษาดำเนินการโรงเรียนโดยเน้นการสร้างความปลอดภัย เป็นอันดับหนึ่ง ส่วนวีระ บัณฑิตย์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม อำเภอเมืองสมุทรสงคราม พบว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการจัดกิจกรรมการสอน ด้านสื่อการสอนและแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผล โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีส่วนที่สามารถนำมาบูรณาการในการบริหารสถานศึกษาด้านงานวิชาการ

ด้านการบริหารงานงบประมาณ จากการศึกษางานวิจัยของสินี ศิวาธรณิศร (2548: 105-109) ได้กล่าวว่าความพร้อมในการรับภาระกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 พบว่า การบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนขนาดเล็กมีความพร้อมในการบริหารอยู่ในระดับน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ช่วยตระกูล (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน" โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย และแนวทางการบริหาร

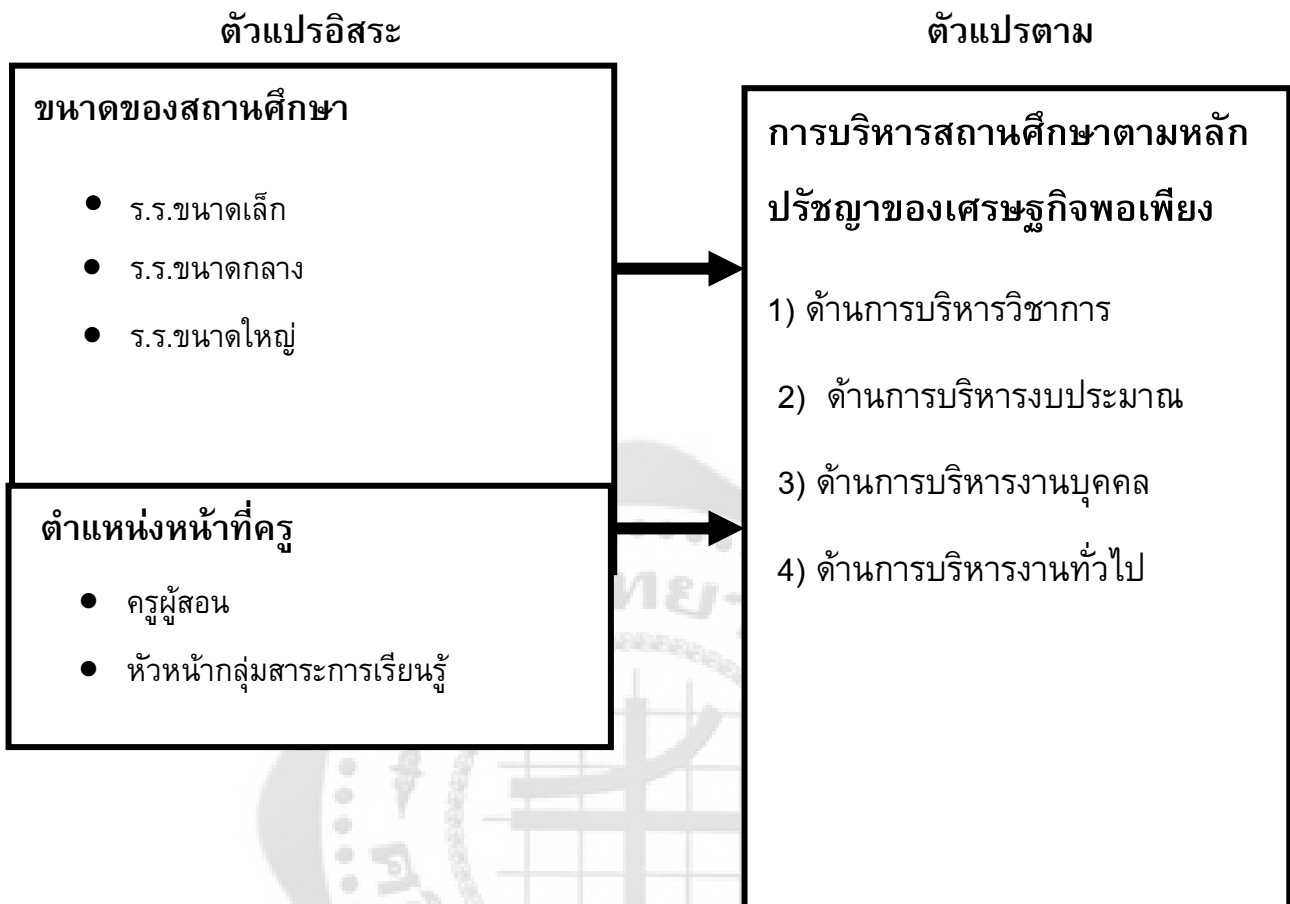
ความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงิน ควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง ดังนั้นการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในยุคปัจจุบันต้องใช้หลักเหตุผลในการบริหารงบประมาณเพื่อลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด

ด้านการบริหารงานบุคคล จากการศึกษางานวิจัยของกานต์ชนิต ตะนัย (2551: 115) ได้ทำวิจัยเรื่องการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทิดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูควรมีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นกับนักเรียนให้มาก คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรได้รับการอบรมสัมมนาหรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วย รวมทั้งให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านการบริหารงานทั่วไป จากการศึกษางานวิจัยของรณชัย ทิพย์อุทัย (2554: 88) เรื่องการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในขั้นเสริมสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาสามารถแยกออกเป็นประเด็นใหญ่ คือ เสริมสร้างบรรยากาศในทางวัตถุเช่น อาคารสถานที่และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเสริมสร้างบรรยากาศดังกล่าวเป็นสิ่งที่ปรากฏเห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใน 4 ด้านคือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยสามารถเขียนเป็นแผนภาพประกอบแนวความคิด ในการวิจัยได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ครู แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. การบริหารและจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
 - 1.1 ข้อมูลด้านการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
 - 1.2 แนวการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.1 ความเป็นมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.2 แนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.3 ความหมายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.4 ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
 - 2.5 การวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารสถานศึกษา
3. การบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 การบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา
4. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
 - 4.1 การบริหารงานวิชาการ
 - 4.2 การบริหารงานงบประมาณ
 - 4.3 การบริหารงานบุคคล
 - 4.4 การบริหารงานบริหารทั่วไป
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การบริหารและจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

1.1 ข้อมูลด้านการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นส่วนราชการการบริหารราชการส่วนกลางสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเป็นผู้บริหารสูงสุดในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครและเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด รับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งอยู่เลขที่ 2 / 3 หมู่ 8 ถนนเศรษฐกิจ1 ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 104 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาลศึกษาและระดับประถมศึกษา จำนวน 77 โรงเรียน ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 26 โรงเรียน ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1 โรงเรียน มีจำนวนข้าราชการครู 1,720 คน บุคลากรทางการศึกษา 68 คน พนักงานราชการและลูกจ้างประจำ 88 คน มีลูกจ้างชั่วคราว 111 คน มีครูอัตราจ้าง 333 คน

นักเรียนในเขตพื้นที่บริการ จำนวน 39,801 คน ได้แก่ ก่อนประถมศึกษา 7,547 คน นักเรียนประถมศึกษา 27,499 คน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 4,486 คน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 123 คน และเพิ่มเติมในส่วนของนักเรียนที่เป็นเด็กพิการและกลุ่มพิเศษ จำนวน 513 คน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ดำเนินงานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: บทนำ) มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่ให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ กำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณของหน่วยงานในสังกัด
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตามประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานงานระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการประสาน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสานส่งเสริมการดำเนินงานของอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 6 กลุ่มงานและ 1 หน่วย คือ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล 3) กลุ่มนโยบายและแผน 4) กลุ่มส่งเสริมการศึกษา 5) กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และ 6) กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา และ 7) หน่วยงานตรวจสอบภายใน

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นหน่วยงานหลักในการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ภายในปี พ.ศ. 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้เรียนมีคุณภาพโดดเด่น ส่งงามในประชาคมอาเซียน พร้อมก้าวสู่ประชาคมโลก บุคลากรมีอาชีพ รู้เท่าทันเทคโนโลยี ภายใต้การบริหารจัดการระบบคุณภาพ ระบบเครือข่ายเข้มแข็งยั่งยืน บริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ให้มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 เป็นต้นไป ทำให้ระบบการปฏิรูปการศึกษา ระบบบริหารและการจัดการศึกษา รวมทั้งบุคลากร ทรัพยากร ได้มีการเปลี่ยนแปลงยุบหน่วยงานทางการศึกษาเป็นหน่วยเดียวกัน จากผลบังคับใช้ดังกล่าว สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเดิมต้องถูกยุบเลิกไป และได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 175 เขต ซึ่งอยู่ภายใต้การจัดการ ควบคุม ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามมาตรา 39 แห่ง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่ และสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา. 2545: คำนำ)

จากพระราชบัญญัติดังกล่าว จังหวัดสมุทรสาครจึงมีเขตพื้นที่การศึกษาเพียงเขตเดียวคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุทสาคร มีหน้าที่ดูแลจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกะทู้แบนและอำเภอบ้านแพ้ว

1.2 แนวการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมมีความสำคัญยิ่ง ในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรา 81 ระบุไว้ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คู่คุณธรรม เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ “เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ จึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การศึกษาทุกระบบต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน ผูกทักษะกระบวนการคิดผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามครูต้องจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมและ สื่อการเรียนเพื่อสร้างการเรียนรู้ ประสานความร่วมมือกับทุกฝ่าย รัฐส่งเสริมการจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบมีการวัดและประเมินผลอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 7)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545 มาตรา 8(2) กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการศึกษา มาตรา 10 ให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 6) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545 มาตรา 27 ระบุให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตาม วัตถุประสงค์ดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 13)

กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็ม ศักยภาพ โดยกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครและสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาในระดับพื้นที่ ต้องปฏิรูปการบริหารและการจัดการเพื่อรองรับการ กระจายอำนาจ (มาตรา 39) โดยมีกรอบสำหรับเป็นแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา (พ.ศ. 2550-2552) ได้แก่

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 73 และมาตรา 81
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545

3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 -11
4. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
5. นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

นโยบายการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2550 – 2551

กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำนโยบายด้านสังคมโดยเฉพาะด้านการศึกษาที่มีการเร่งรัด การปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้ กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้าง ความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิต ประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความ ร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาจะ เน้นการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของ ประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรมคุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ กำหนดเป็นนโยบายและเป้าหมาย คือเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังค่านิยมในการนำคุณธรรมเป็น หลักในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน. 2550: ออนไลน์)

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ทบทวนสภาพแวดล้อมขององค์กรจาก การนำผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ปี 2550 ที่พิจารณาจากเป้าหมาย จุดเน้นของกิจกรรมสำคัญที่ ได้ติดตามจากทุกสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานำมาปรับปรุงงานหลักตามนโยบาย และงานสนอง นโยบายให้มีมิติความต่อเนื่อง แก่จุดบกพร่องและพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าส่งผลต่อนโยบายด้าน

สังคมของรัฐบาลและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังมีรายละเอียดของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์กรหลักในการจัดและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชาชนวัยเรียนอย่างทั่วถึง มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีคุณภาพตามมาตรฐาน

พันธกิจ

ขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนวัยเรียนทุกคน ได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา

กลยุทธ์

กิจกรรมสำคัญที่เป็นจุดเน้นกลยุทธ์คุณธรรมนำความรู้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยสถานศึกษาทุกแห่งจัดกิจกรรมคุณธรรมนำความรู้ที่เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่างๆ และสู่วัฒนธรรมองค์กรในระดับต่างๆ ทั้งนี้ให้ความสำคัญแก่การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติเป็นพิเศษ

กล่าวโดยสรุป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ กำกับ ติดตาม จัดการศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาจึงนำนโยบายด้านสังคม คือให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นนโยบายเร่งด่วนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำนโยบายปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการกับการบริหารจัดการสถานศึกษาและการเรียนการสอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในความดูแลตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาจำนวน 104 โรงเรียน ได้นำนโยบายดังกล่าวมาเป็นแนวทางให้สถานศึกษาในแต่ละแห่งดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาต่อไป

2. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ความเป็นมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550: 3)

การพัฒนาในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเน้นพื้นฐานการพึ่งตัวเองเป็นสำคัญ โดยพยายามนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขณะเดียวกันก็ต้องไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม และถ้าหากเป็นไปได้ต้องฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นด้วยหรือเป็นการพัฒนาที่เพิ่มพูนในทุกประเภทไม่ว่าทุนมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย ความเพียร ความสามารถ สติปัญญา และการพัฒนาจิต ทุนสังคม คือ การช่วยเหลือ เผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต ที่ก่อให้เกิดการร่วมมือกัน ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง และส่วนรวม ทุนทางด้านกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เครื่องมือ เครื่องจักร และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งเกิดสถานการณ์ดังกล่าวได้จะต้องปราศจากซึ่งความโลภหรือความเห็นแก่ตัวมากเกินไป ซึ่งจะทำให้เราสามารถมีชีวิตอยู่ได้โดยรู้จักพอ คือ พอมีพอกิน หรือพอมีพอใช้ และตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ซึ่งก็เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี สำหรับการพัฒนาประเทศโดยรวมจะต้องมีการพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนโดยใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีที่เหมาะสมแก่แต่ละขั้นตอนของการพัฒนา (อภิชัย พันธเสน. 2550: 1-9)

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) นำเอาปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางโดยมุ่งพัฒนา สังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุ่งุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี (ธีรพงษ์ มหาวิโร. 2550: 42) ซึ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 -2559) ทุกภาคส่วนในสังคมไทยเห็นพ้องร่วมกันน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและการบริหารจัดการลดความเสี่ยงอย่างเหมาะสมเพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555: คำนำ)

2.2 แนวคิดของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (ปรียานุช พิบูลสรารุช.2550: 10) เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤติ เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา กล่าวคือ เป็นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

หลักแนวคิดของการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 3 ประการดังนี้ (ณัฐพงษ์ ทองภักดี. 2550: ข)

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับความพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2. เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทนและความเพียร การใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภและไม่ตระหนี่

จากหลักคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นคือการพัฒนาซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง ที่คำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยอาศัยความรู้และคุณธรรมในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนของบุคคลในทุกๆระดับชั้น

2.3 ความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรียานุช พิบูลสรารุช (2549: 15) ได้สรุปปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

1. แนวคิดหลัก เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

2. เป้าหมาย มุ่งให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

3. หลักการ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน

4. เงื่อนไขพื้นฐาน (ความรู้คู่คุณธรรม)

4.1 จะต้องอาศัยความรู้รอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน

4.2 การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรู้ที่ เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบรู้

เกษม วัฒนชัย (2550: 18) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการสร้าง ความเข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 146-147) ได้ให้ คำจำกัดความ เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิคณะหนึ่งที่ติดตามพระราชดำรัสและ พระราช กระแสอย่างใกล้ชิด และนำมาเรียบเรียงก่อนนำขึ้นกราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวายขอพระราชทานพระ บรมราชานุญาตนำออกเผยแพร่มีใจความว่า ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการ บริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวทันต่อ โลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ จะต้องมียุทธศาสตร์ร่วมกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจาก การเปลี่ยนแปลงทั้ง ภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำ วิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้อง เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุก ระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรู้ที่ เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วย ความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลก ภายนอกได้เป็นอย่างดี

สุรีพร เอี้ยวถาวร (2550: 10) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง แนวทางการดำเนิน ชีวิตและการปฏิบัติตนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย ซึ่ง เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความ พอประมาณ ความมีเหตุผลการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และ คุณธรรม ประกอบกับการวางแผน การตัดสินใจและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจให้มี สำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตให้ความรู้ที่ เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความ เพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

สุรยุทธ์ จุลานนท์ (2551: ปาฐกถาพิเศษ) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นแนวทาง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงชี้ให้ประชาชนได้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติตนที่ควรจะเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีพได้โดยที่ไม่เดือดร้อน ซึ่งที่จริงแล้วก็เป็นแนวทางที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิต

ดั้งเดิมของคนไทย และสามารถนำไปใช้ได้ในทุกๆระดับ ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศ

■ งทิวา สันติผลธรรม.(2552: 38) เศรษฐกิจพอเพียง คือ วิธีการดำเนินชีวิตอย่างไม่ประมาทโดยมีการประมาณตนเอง และรู้จักพึ่งตนเองโดยใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาศึกษาพัฒนาต่อยอดให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ และสามารถแก้ปัญหาให้กับตนเองและชุมชน มีการใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักอดทน อดออม อดกลั้น พัฒนาตนเองให้มีความรู้ รู้จักใช้และรู้จักรักษาทรัพยากรธรรมชาติและในสังคม และในพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อบุคคลชุมชนทุกโอกาส

สรุปเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตของไทยที่ยึดเส้นทางสายกลางของความพอดี ให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาอย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และเห็นความสำคัญกับการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็งรักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากรสามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงมีความอดทน เพียรพยายาม ใช้ปัญญานำไปสู่ความสุขของประชาชน

2.4 การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของ

กระทรวงศึกษาธิการ

ขณะนี้ได้มีการนำเรื่องของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงระดับอาชีวศึกษานอกโรงเรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนให้เด็กและเยาวชนคิดวิเคราะห์เป็นตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างค่านิยมในการทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและกำลังมีการทดลองนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาด้วย ความพยายามดังกล่าวได้ผลก็ต่อเมื่อครูและผู้บริหารโรงเรียนเห็นคุณค่า มีความศรัทธาและมีแรงจูงใจในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้น้อมนำปรัชญาพระราชทานเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน โดยได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2542-2559) ขึ้น โดยได้กำหนด กรอบความคิด วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และนโยบาย ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551: 54-55)

1. กรอบแนวคิด

การศึกษาเป็นกลไกการพัฒนาคนให้เกิดคุณธรรมนำความรู้ สมานฉันท์ สันติวิธี มีวิถีประชาธิปไตย มีความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์และความเป็นคนไทยบนพื้นฐาน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักประมาณตน มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในกระแสโลกาภิวัตน์ มีทักษะใน การดำเนินชีวิตและการ

ประกอบอาชีพ เกิดการสร้างสังคมภูมิปัญญา รักษาและพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การรักษาวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการสร้างสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ นำไปสู่ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ ศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขัน

2. วิสัยทัศน์

พัฒนาการศึกษาให้คนไทยทุกคนมีการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีสมานฉันท์ ดำรงชีวิตอย่างสันติวิธี มีวิถีประชาธิปไตย มีความภาคภูมิใจในความเป็นมนุษย์และความเป็นคนไทย บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นพลโลกที่มีคุณภาพ มีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความรู้ความสามารถด้านภาษา ทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี มีทักษะการคิด วิเคราะห์ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและกลุ่มจนติดตัวตลอดชีวิต มีจิตสาธารณะ รักการทำงาน มีความอยู่ดี มีสุข สามารถพึ่งตนเอง มีทักษะการประกอบอาชีพ รู้จักรักษา และพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม มีศักยภาพทั้งการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ โดยคำนึงถึงการดูแลรักษาวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการแข่งขันในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ ได้อย่างยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อปลูกฝังและพัฒนาให้คนมีคุณธรรมนำความรู้ เป็นคนดี มีเหตุผล มีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีจิตสาธารณะ รู้จักประมาณ รู้จักอนุรักษ์ สร้างเสริมพัฒนาวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีภูมิคุ้มกัน มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพ พร้อมเผชิญ การเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขณะเดียวกันมีความสามารถในการแข่งขันของประเทศและนำประเทศก้าวสู่สังคมเศรษฐกิจฐานความรู้

3.2 เพื่อสร้างเสริมสังคมภูมิปัญญาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ สันติวิธี และมีวิถีประชาธิปไตยอย่างยั่งยืน

3.3 เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคนและสร้างสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการเรียนรู้

4. นโยบาย

เร่งปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ ปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม สำคัญในคุณค่าของความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีความตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรักในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักรักษาและพัฒนาวัฒนธรรม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียนทุกระดับและประเภท

5. เป้าหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (ชวลิต จันทร์ศรี.2550: 22-23) ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินการ ดังนี้

5.1 สร้างกระบวนการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในผู้เรียนและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ

5.2 สร้างความรู้ความเข้าใจและกระแสนับสนุนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.3 สร้างผู้นำสถานศึกษาต้นแบบเกิดการพัฒนาและสร้างคนที่มีความรู้และความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.4 นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.5 การขยายผลสู่สถานศึกษาระดับองค์กรหลัก

5.6 องค์กรหลักนำแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในทุกมิติและขับเคลื่อนสู่หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

5.7 เชิญชวนโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโดยความสมัครใจ เพื่อเป็นโรงเรียนต้นแบบ

5.8 ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และตามลำดับความสำเร็จที่กำหนด ทั้งการมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ให้เกิดการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในทุกระดับ อย่างต่อเนื่องและหลากหลายภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกัน

5.9 การติดตามประเมินผลและรายงาน

5.10 นำทูลเกล้าฯร่วมเฉลิมฉลองในพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา

5.11 กำหนดนโยบายต่อเนื่องสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน

6. กลยุทธ์ในการดำเนินการไปสู่เป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด กระทรวงศึกษาธิการ (2550: 22-23) จึงได้กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานไว้ดังนี้

6.1 ใช้แนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสฉลองพระราชสมภพครบ 60 ปี และปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 ปี ในวันที่ 5 ธันวาคม 2550

6.2 ให้สถานศึกษาเป็นผู้นำการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ และเป็นวิถีชีวิตที่อยู่บนพื้นฐานของความพอเพียงอย่างยั่งยืน

6.3 ปลุกฝังให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีความขยันหมั่นเพียร ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบวินัย รู้จักให้แบ่งปัน รับผิดชอบ รู้รักสามัคคี และมีคารวะธรรม

6.4 ศึกษา วิจัยพัฒนา การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตาม แนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้

6.5 เผยแพร่แนวทางการพัฒนา การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา

7. มาตรการในการดำเนินการ

เพื่อให้การดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด กระทรวงศึกษาธิการ(2550: 22-23) จึงได้กำหนดมาตรการในการดำเนินงานไว้ดังนี้

7.1 ให้สถานศึกษาต้นแบบ เพื่อพัฒนาการนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ในการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา

7.2 พัฒนาหลักสูตร โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ชั้นพื้นฐานทุกกลุ่มสาระรวมทั้งการศึกษานอกโรงเรียน และอาชีวศึกษา

7.3 พัฒนาการจัดการเรียนรู้ และผลิตสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจให้กับนักเรียน นักศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหาร หน่วยงาน/สถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาชีวิตขั้นพื้นฐาน

7.4 สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และเผยแพร่แนวทางการดำเนินการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ชุมชน

7.5 ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนารูปแบบการพัฒนา การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7.6 ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและชุมชน ในลักษณะภาคีการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำรูปแบบการพัฒนา การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริไปใช้ให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง มีวิสัยทัศน์ คือ กระทรวงศึกษาธิการมุ่งพัฒนาสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำหรับเป้าหมายนั้น ในระยะที่ 1 ปี 2550 กำหนดให้สถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัด

กระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต่ำกว่าจำนวน 80 แห่ง ระยะเวลาที่ 2 ปี 2551-2552 พัฒนาและขยายเครือข่ายสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกจังหวัดเป็นจำนวน 800 แห่ง และระยะเวลาที่ 3 ปี 2553-2554 พัฒนาให้สถานศึกษาสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาได้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา มีดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแนวทางการขับเคลื่อน

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยแนวทางการนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา

1.2 จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนทุกระดับการศึกษา โดยสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาตามลำดับโดยเริ่มให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ระดับบุคคลและครอบครัว รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ นำไปขยายผลในครอบครัวและชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ

1.3 จัดทำแนวทางการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากร แนวทางการขับเคลื่อน

2.1 อบรมสัมมนาผู้บริหารการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ฝึกอบรมและพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย แนวทางการขับเคลื่อน

3.1 ให้สถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างเข้าไปช่วยเหลือพัฒนาสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 1:10 แห่งในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

3.2 ให้มีระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริม สนับสนุน ประสานการดำเนินงานของเครือข่าย

3.3 จัดทาระบบข้อมูลสารสนเทศและเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แนวทางการขับเคลื่อน

4.1 เผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษา โดยจัดทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ

4.2 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล แนวทางการขับเคลื่อนในการติดตามและประเมินผลเพื่อทราบการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการพัฒนาเครือข่ายโดยมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

5.1 จัดให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลระดับกระทรวง ระดับภูมิภาค และระดับ สถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล การดำเนินงาน ในภาพรวมระดับภูมิภาคและสถานศึกษา

5.2 กำหนดรูปแบบ แนวทาง เครื่องมือและคู่มือในการติดตามและประเมินผล

5.3 ดำเนินการติดตามประเมินผลและรายงานผล

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จ การติดตามประเมินผลได้กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จไว้คือ

6.1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

6.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

6.3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6.4 ด้านการพัฒนาบุคลากร

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การนำแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา เพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดผลในทุกๆระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.5 การวิเคราะห์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารสถานศึกษา

หลักความพอประมาณ ได้แก่

1. พอประมาณกับจำนวนบุคลากรที่มีอยู่และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. พอประมาณกับจำนวนนักเรียนที่มีในแต่ละปีการศึกษา

3. พอประมาณกับงบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์ที่ได้รับจัดสรร

4. พอประมาณกับจำนวนห้องเรียนที่มีอยู่

5. พอประมาณกับสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ

หลักความมีเหตุผล ได้แก่

1. การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพทำให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ครูได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ก่อให้เกิดผลงานจากการเรียนการสอนที่ใช้พัฒนาสมรรถนะของตนเองได้

3. การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ทำให้โรงเรียนได้รับการยอมรับจาก ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่ามีคุณภาพ สมควรได้รับการไว้วางใจที่จะนำบุตรหลานมาให้โรงเรียนจัดการศึกษา

หลักภูมิคุ้มกัน ได้แก่

1. การรู้จักคุณภาพของครูและบุคลากรอย่างลึกซึ้ง
2. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การมอบหมายหน้าที่ให้ครูอย่างถูกต้องกับความรู้ ความสามารถ
4. การมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาครูและนักเรียนที่ชัดเจน
5. การมีสื่อการสอนที่ทันสมัยจะสามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ได้เป็นอย่างดี

6. มีการวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจนและเที่ยงตรง
7. มีการแนะแนวการศึกษาให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและกำหนดเป้าหมายของ

การศึกษาได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง

เงื่อนไขคุณธรรม ได้แก่

1. ความยุติธรรมในการให้ความดี ความชอบหรือผลตอบแทนในรูปแบบอื่นๆ
2. ความเสียสละอดทนของเพื่อนครู
3. ความขยันหมั่นเพียรของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน รวมถึง

แก่ผู้ร่วมงาน

บุคลากรอื่นๆ

4. การตรงต่อเวลา
5. ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
6. ความซื่อสัตย์สุจริต
7. การทำงานโดยใช้สติปัญญา

เงื่อนไขความรู้ ได้แก่

1. ความรู้เรื่องการพัฒนาหลักสูตร
2. ความรู้เรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ความรู้เรื่องการวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนการศึกษา
4. ความรู้เรื่องวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ความรู้เรื่องการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

6. ความรู้เรื่องการนิเทศการศึกษา
7. ความรู้เรื่องการการแนะแนวการศึกษา
8. ความรู้เรื่องการพัฒนาาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา
9. ความรู้เรื่องการส่งเสริมวิชาการแก่บุคคล องค์กร หน่วยงานอื่นที่จัด

การศึกษา

10. ความรู้เรื่องการประสานงานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ
11. ความรู้เรื่องการรับนักเรียน
12. ความรู้เรื่องการประสานงานการศึกษาในระบบ นอกกระบบและการศึกษา

ตามอัธยาศัย

ความเชื่อมโยงสู่ 4 มิติ

สังคม – การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพทำให้สังคมไทยได้เยาวชนที่มีความรู้ความสามารถที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่ช่วยพัฒนาสังคมได้ในทุกภาคส่วน

เศรษฐกิจ – การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพสามารถเป็นฐานรองรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดีและคนที่มีการศึกษาดีจะสามารถสร้างรายได้ที่ดีได้เช่นกัน

วัฒนธรรม – การศึกษาทำให้คนเห็นความสำคัญของวัฒนธรรม สามารถสืบสานงานประเพณีต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้นโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ

สิ่งแวดล้อม – ความรู้ความสามารถด้านวิชาการทำให้คนเห็นความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ความรู้รณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนได้

ปัญหาของครูกับการขับเคลื่อนการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

สภาพปัญหา/แนวแก้ไข

1. ความไม่เข้าใจในตัวปรัชญา
 - 1.1 ให้ความรู้โดยการศึกษาอบรม ดูงาน
2. ภาระในหน้าที่รับผิดชอบมาก
 - 2.1 ให้รู้จักแบ่งเวลา
 - 2.2 สร้างแรงจูงใจ
3. ค่านิยมไม่เป็นแบบอย่างที่ดี
 - 3.1 หาจุดเด่นที่ทำได้บางประการแล้วขยายผลสู่หลักการอื่นๆ
4. ไม่สามารถบูรณาการกับการเรียนการสอนได้
 - 4.1 อบรมเขียนแผนบูรณาการ
 - 4.2 มีแผนฯ หรือหลักสูตรสำเร็จให้
5. ต่อต้าน ไม่เห็นด้วย
 - 5.1 ผู้บริหารกำหนดเป็นนโยบาย
 - 5.2 มีคำสั่งให้ปฏิบัติงาน

5.3 ให้อ้างอิง

กล่าวได้ว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักการสำคัญคือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยใช้ความรู้ คุณธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญรองรับ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา ควรมุ่งเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ปลูกฝัง และเสริมสร้างนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของปรัชญา ตระหนักในความสำคัญ และทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน การจัดระบบบริหารจัดการ การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาซึ่งแต่ละสถานศึกษาอาจทำการวิจัยระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ เพื่อวางแผนและกำหนดรูปแบบกิจกรรมในแต่ละด้านให้เหมาะสมกับองค์กร ส่วนขั้นตอนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา

เริ่มจากการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาบุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก มีทักษะการปฏิบัติและนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปถือปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เผยแพร่ความรู้ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากิจการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับบริบทและศักยภาพของสถานศึกษา จัดทำหรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยบูรณาการเนื้อหาสาระของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษาที่บูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงไว้แล้วโดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทราบ

3. การบริหารการศึกษา

3.1 ความหมายของการบริหาร

การบริหารการศึกษามาจากคำว่า การบริหาร และการศึกษา ซึ่งหากพิจารณาคำว่า การบริหาร อาจพิจารณาได้สองทาง คือ พิจารณาในรูปของกิจกรรมที่มนุษย์ร่วมกันดำเนินงาน เพื่อการอยู่รอดและความเจริญก้าวหน้าของสังคมประการหนึ่ง และพิจารณาในรูปของศาสตร์ คือหลักวิชา อันเป็นสาขาหนึ่งที่เกี่ยวพันกับทฤษฎี หลักการ กระบวนการ และปัจจัยที่จะช่วยให้อมนุษย์

สามารถดำเนินงานของหน่วยงานองค์กร สังคม และประเทศชาติอย่างเป็นระบบระเบียบเพื่อให้เกิดการพัฒนา ไปตามแนวทางที่กลุ่มชนนั้นมีความประสงค์ ได้มีนักวิชาการและหน่วยงานทางด้านการศึกษาค้นคว้าให้ความหมายของการบริหารและการบริหารการศึกษาสรุปได้ดังนี้

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2547: 11) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นเรื่องของการทำกิจกรรม โดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542: 6) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนภายในองค์กรร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตน

วิโรจน์ สารรัตน์. (2546: 1) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์กรโดยอาศัย หน้าที่การบริหารที่สำคัญ หน้าที่การบริหารที่สำคัญได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดการองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

วีรยุทธ ชาติกาญจน์. (2552: 33) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันและมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยรูปแบบการบริหารมีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

- 1) การบริหารเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- 2) การบริหารเป็นการที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรม
- 3) การบริหารเป็นการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน
- 4) การบริหารเป็นการทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

สุญาณี ฉิมอำ. (2550:11) กล่าวว่า การบริหารของผู้บริหารที่ต้องมีเทคนิควิธีการมาดำเนินการโดยการนำกลุ่มต่าง ๆ ที่มีคนหมู่มากมารวมกันและร่วมกันทำงานเพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนสำเร็จผลโดยได้ประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่ได้ตั้งไว้ โดยใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้เป็นประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุด

สรุปได้ว่า การบริหารหมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปใช้ศาสตร์และศิลป์ ร่วมมือกันดำเนินการกิจต่าง ๆ เพื่อให้ภารกิจนั้นบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ที่บุคคลร่วมกันกำหนด พัฒนาการทำงานของบุคคลในองค์กร เพื่อให้เกิดการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานหรือองค์กรนั้น ทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีระบบ และนำมาซึ่งความสำเร็จลุล่วงในการ

ปฏิบัติงาน การยอมรับจากบุคคลภายในและนอกองค์กร สร้างความสำเร็จให้กับองค์กรโดยอาศัยกระบวนการที่เป็นระบบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

3.2 การบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการและภาระงานของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะนำโรงเรียนนั้นก้าวไปสู่ความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ โดยทั้งนี้ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องใช้กระบวนการทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มศักยภาพ มีผู้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนไว้หลากหลายดังนี้

สมคิด บางโม (2544: 153) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศสำคัญยิ่ง เนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ จำนวนมาก เพื่อใช้ในการพัฒนาคน หากการจัดการบริหารงานในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ ผลผลิตของโรงเรียน คือนักเรียนที่สำเร็จออกไป ย่อมมีประสิทธิภาพต่าง ๆ ซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนาประเทศย่อมจะล่าช้าตามไปด้วย

ภิญโญ สาทร (อ้างอิงใน สมคิด บางโม. 2544: 2) ให้ความหมายว่า การบริหารโรงเรียน คือ กิจกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับการศึกษา ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการพัฒนา เด็ก เยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรม ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดี และมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในโรงเรียนและ นอกโรงเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียน คือนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกไปมีคุณภาพตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นการที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะในการบริหารองค์กร รวมทั้งความรู้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคมวิทยา จิตวิทยา การเมือง การปกครอง ชีววิทยา และภูมิศาสตร์ เป็นต้น ผู้บริหาร ที่หวังผลในการบริหารจำเป็นต้องเรียนรู้หลักการ ทฤษฎีทางการบริหาร เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการสมัยใหม่ ผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ย่อมประสบความสำเร็จมากกว่าผู้บริหารที่มีแต่ประสบการณ์อย่างเดียว ความรู้เรื่องการบริหารจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะนำไปประยุกต์ใช้ เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การบริหารจึงจำเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ แต่การที่จะนำศาสตร์ไปบริหารอย่างเป็นศิลป์นั้น

ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะเพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์ โดยเข้าใจธรรมชาติของการบริหารอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้และเข้าใจปรัชญาในการบริหารองค์กรว่าควรจะใช้แบบใดจึงจะเหมาะสม

3.3 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 33) ได้มีการกำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารโรงเรียน โดยกำหนดขอบข่ายการบริหารงานของโรงเรียน ไว้ 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งสรุปสาระดังนี้

3.3.1 การบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ เป็นภาระงานของผู้บริหารและบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จะต้องให้ความสำคัญเพราะเป็นงานที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ได้มีผู้ที่ให้ความหมายของการบริหารวิชาการ และขอบข่ายภารกิจ พอสรุปได้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 33-38) ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่างานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

สุทธิวัชร ทับเจริญ. (2550: 15) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ คือ การจัดการผสมผสานทรัพยากรและกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น

2) เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก

3) เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาการเรียนรู้อันสนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4) เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ อย่างกว้างขวาง

ขอข่ายและภารกิจ

- (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- (2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- (4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- (5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- (6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- (7) การนิเทศการศึกษา
- (8) การแนะแนวการศึกษา
- (9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- (10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- (11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- (12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคลากร ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3.3.2 การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ ได้มีผู้ให้ความหมายและขอข่ายภารกิจไว้ พอสรุปได้ดังนี้

สมเดช สีแสง (2549: 31-32) กล่าวว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การกำหนดแนวทาง หรือแผนการดำเนินงานอันเกี่ยวเนื่องกับการเงิน สำหรับผู้ปฏิบัติในการดำเนินงานนั้น ๆ โดยให้เสียค่าใช้จ่ายให้น้อยที่สุด และสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานดังกล่าว นอกจากนี้ งบประมาณยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพได้อีกด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 39-50) การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้
- (2) เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
- (3) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ

ขอข่ายและภารกิจ

- (1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ
- (2) การจัดสรรงบประมาณ
- (3) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

งาน

- (4) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
- (5) การบริหารการเงิน
- (6) การบริหารบัญชี
- (7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินการทางการเงินของเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยต้องอาศัยความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ที่ได้วางไว้และก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและทางราชการมากที่สุด

3.3.3 การบริหารงานบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 51-63) กล่าวว่า การบริหารบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อดำเนินการด้านการบริหารบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระ ภายใต้กฎระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

- (1) เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
- (2) เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจ ที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
- (3) เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณ อย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ
- (4) เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบข่ายและภารกิจ

- (1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

- (2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
- (3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- (4) วินัยและการรักษาวินัย
- (5) การออกจากราชการ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน ให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ โดยการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ อบรมเสริมความรู้ ทั้งนี้ก็ยังคงคำนึงถึงศักยภาพในการทำงานของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อโรงเรียนและราชการมากที่สุด

3.3.4 การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป ได้มีผู้ให้ความหมายและขอบข่ายภาระงานดังนี้

ธีระ ฤกษ์เจริญ (2546: 89) ได้กล่าวถึงหลักการและแนวคิดไว้ว่า การบริหารทั่วไป ควรยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร และจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่การศึกษากำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบาย ให้สถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักการบริหารงานเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง มุ่งพัฒนาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว

กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 64-73) การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(2) เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษา

ขอข่ายและภารกิจ

- (1) การดำเนินงานธุรการ
- (2) งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (3) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- (4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- (5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- (6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- (7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
- (8) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- (9) การจัดทำสามะโนผู้เรียน
- (10) การรับนักเรียน
- (11) การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และ ตาม

อธยาศัย

- (12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- (13) การส่งเสริมกิจการนักเรียน
- (14) การประชาสัมพันธ์
- (15) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- (16) งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
- (17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- (18) งานบริการสาธารณะ
- (19) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

สรุปได้ว่า การบริหารทั่วไป หมายถึง กระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริหารงานอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังให้การบริหารงานนั้น บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีภารกิจในการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ การดำเนินงานธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และ การบริหารงานบุคคลเพื่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนและราชการมากที่สุด

กล่าวโดยสรุปภาพรวมของขอข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เป็นภารกิจที่สถานศึกษาควรดำเนินการให้บรรลุผล ซึ่งแนวการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อาจดำเนินการในงงานการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ

ภารกิจหลักของงานวิชาการประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตร แบบเรียน การวัดและประเมินผลทางการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การกำกับติดตามการดำเนินการตามแผน ตลอดจนการกำหนดนโยบาย หรือเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และการจัดทำ มาตรฐานของสถานศึกษา รวมถึงงานประกันคุณภาพการศึกษา (ธีระ รุญเจริญ. 2546: 16)

ระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ได้มีแนวคิดในการดำเนินงานตามระบบตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicators : KPI) ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน 3 ขั้นตอน คือ 1) การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน 2) การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด 3) การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด โดยดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนด เพื่อให้การช่วยเหลือและส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ: 2550) ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน

ในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการกำหนดนโยบายและการประสาน สัมพันธ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ทุกภาคส่วนในการสนับสนุนให้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม (สุชาติ นันทะไชย.2549:15)

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

การบริหารด้านงบประมาณ มีภารกิจในการดำเนินงาน เกี่ยวกับการจัดสรร จัดตั้ง จัดหา และอนุมัติการบริหารการเงินและพัสดุของสถานศึกษา รวมถึงการติดตามตรวจสอบ ดูแล การใช้งบประมาณต่าง ๆ ที่ดำเนินการตามโครงการที่ตั้งไว้ในสถานศึกษา สามารถดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้หลักธรรมาภิบาล กล่าวคือ การจัดตั้ง จัดสรรและจัดหางบประมาณมาใช้ในการบริหารจัดการได้ถูกต้องตามกฎระเบียบอย่าง ซื่อสัตย์ มีความโปร่งใสและให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และร่วมวางแผนการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อันจะก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันในการบริหารงานในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมไปถึงการวางแผนจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับงบประมาณ ซึ่งความเสี่ยงมีความหมายในหลายนัย ดังที่ เจริญ เจษฎาวุธ (2546: 15) ให้ความหมายว่า เป็นโอกาสที่องค์กรจะเกิดการดำเนินงานที่ขาดทุนหรือไม่สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จตามแผนงานหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. ด้านบริหารงานบุคคล

ภารกิจในการดำเนินงานบริหารด้านบุคลากร คือการพิจารณากำหนด แต่งตั้ง จัดหา บุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษา กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาครูและ บุคลากรอื่นในสถานศึกษา (ธีระ รุญเจริญ. 2546:19) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนทุกคน ได้เรียนรู้ทฤษฎี หลักคิด หลักวิชาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วเกิดการพัฒนาความเข้มแข็งของ สถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินงานหลัก 4 ด้าน คือ

- 1) การสร้างความรู้ความเข้าใจ
- 2) การนาสู่การปฏิบัติ
- 3) การประสานความร่วมมือ และเชื่อมโยงเครือข่าย
- 4) การติดตามประเมินผล

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารงานบุคคลเป็น การวางแผน กรอบอัตรากำลัง การกำหนด แต่งตั้ง บุคลากรในการดำเนินงานนั้น ต้องคำนึงถึงศักยภาพความ เหมาะสมของผู้สอนและนักเรียนและท้องถิ่น ในการดำเนินการสอน ผู้บริหาร ครู นักเรียน ต้องมี ความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีคุณลักษณะความพอเพียง โดยเน้นให้บุคลากรใน สถานศึกษามีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีมี การตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวให้ พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้ เกิดความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องอัน จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียงภายใต้กระแสของโลกาภิวัตน์

4. ด้านการบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริหารการศึกษาทุกรูปแบบ ได้แก่ ด้าน วิชาการ ด้านงบประมาณ งานบุคคลและบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสามะโนนักเรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานจัดการศึกษาในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมกิจการนักเรียน การ ประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงาน จัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน การ บริการสาธารณะ งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น อาจสามารถบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงได้ ด้วยการประสานร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่นและสังคมในทุกระดับในการจัดการเรียนรู้จาก สภาพจริงที่เป็นอยู่โดยการเรียนรู้จากเกิดการศึกษาแบบอย่างที่มีอยู่แล้ว และการระดมความคิด ร่วมกันระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาโครงการที่สอดคล้อง

ต้องเหมาะสมกับสังคมของโรงเรียน ชุมชนโดยเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ จากแนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาในชั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับปฐมวัย ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งควรเผยแพร่ขยายผลสู่ระดับครอบครัว ผู้ปกครอง ไปจนถึงระดับชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและส่งผลให้สังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับการศึกษาในครั้งนี ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษาจะใช้แนวทางในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจ 4 ด้าน ของสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ แนวปฏิบัติ คือ การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลที่เที่ยงตรงครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และเหมาะสมกับผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและกำหนดเป้าหมายการศึกษาได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน เพื่อปลูกฝังค่านิยมให้ผู้เรียน มีความพอประมาณ รู้จักประมาณตน มีเหตุผล ปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของความมีสติปัญญา ยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์ และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ แนวปฏิบัติ คือ การดำเนินงานต้องกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานโดยมุ่งที่ผู้เรียนเป็นหลัก บริหารจัดการงบประมาณ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ยึดหลักธรรมาภิบาลที่เน้น ความถูกต้องของระเบียบ กฎหมาย ความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีข้อมูลพร้อมต่อการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ตลอดจนการประสานเครือข่ายหรือองค์กรอื่น ๆ ในการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการบริหารงานบุคคล แนวปฏิบัติ คือ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ และตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกการมองไปข้างหน้า และเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในศาสตร์ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิต โดยเฉพาะความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ มีการกำหนดระเบียบ และวัฒนธรรมในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย

4. ด้านการบริหารทั่วไป แนวปฏิบัติ คือ ส่งเสริมการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงาน ที่เน้นความคุ้มค่า และผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ยึดหลักธรรมาภิบาล ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม พัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพภูมิทัศน์ของสถานศึกษาให้สะอาด ร่มรื่น อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้แหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สถาปัตยกรรมของท้องถิ่นและของชาติ ส่งเสริมคุณธรรมภายในโรงเรียน เน้นความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติกิจกรรม มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

จากแนวคิด ทฤษฎีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า สถานศึกษาต้องมีหลักยึดในการบริหารเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการมากขึ้น ทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป โดยบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษา

4. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

แนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 งานของการบริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางที่สถานศึกษาจะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการ ครอบคลุมองค์ประกอบของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วนหรือ 5 ด้านหรือ 3 ลักษณะ 2 เงื่อนไข ดังนี้

4.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับความพอประมาณ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การยึดตนอยู่บนทางสายกลางก็เป็นได้

อันสอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักความพอประมาณคือมีการเตรียมความพร้อมในการทำงาน การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่พอดีมีประสิทธิภาพไม่ก่อหนี้สิน

ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำงานและรู้จักนำของที่ไม่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

4.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

ในการบริหารโดยใช้หลักความมีเหตุผลคือการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมตัดสินใจบนพื้นฐานของการใช้เหตุและผล

4.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล คือ การเตรียมพร้อมรับมือกับการแก้ปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น

โดยในการบริหารนั้นต้องมีการบริหารความเสี่ยง โดยประเมินความเสี่ยงล่วงหน้า มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา มีการวางแผนที่รอบคอบ รู้เท่าทันต่อความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น สร้างบรรยากาศของความเป็นมิตรในองค์กรและชุมชนอันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4.4 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

โดยนำมาเป็นหลักการบริหารงานบนฐานของความรู้ คือ การส่งเสริมคนในองค์กรได้แสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ ใช้ความรู้ที่มีอยู่ในการแก้ไขปัญหา ยอมรับความเปลี่ยนแปลงเชิงวิชาการ มีจัดอบรมเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4.5 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ไม่ประมาทและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

สรุปได้ว่าการบริหารโดยยึดหลักการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรม และจริยธรรม หมายถึง การบริหารโดยอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม คือ การดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรม มีความซื่อสัตย์โปร่งใส รับผิดชอบต่องานที่ทำหรือได้รับมอบหมาย เร่งเห็นประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ร่วมถึงส่งเสริมคนในองค์กรให้เข้าถึงคุณธรรมจริยธรรม

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ขอบเขตเนื้อหาของการศึกษาจะใช้แนวทางในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ตามภารกิจ 4 ด้าน ของสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ

แนวปฏิบัติ คือ การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ทุกชั้นและทุกกลุ่มสาระ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือการวัดผล

ประเมินผลที่เที่ยงตรงครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และเหมาะสมกับผู้เรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและกำหนดเป้าหมายการศึกษาได้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน เพื่อปลูกฝังค่านิยมให้ผู้เรียน มีความพอประมาณ รู้จักประมาณตน มีเหตุผลปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ บนพื้นฐานของภูมิปัญญา ยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์ และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและยั่งยืน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

แนวปฏิบัติ คือ การดำเนินงานต้องกำหนดยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานโดยมุ่งที่ผู้เรียนเป็นหลัก บริหารจัดการงบประมาณ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ยึดหลักธรรมาภิบาลที่เน้น ความถูกต้องของระเบียบ กฎหมาย ความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ มีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่าและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีข้อมูลพร้อมต่อการรายงานผลการใช้งบประมาณต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ตลอดจนการประสานเครือข่ายหรือองค์กรอื่น ๆ ในการให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

แนวปฏิบัติ คือ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม มีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ และ ตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกการมองไปข้างหน้า และเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในศาสตร์ทั้งปวงอันเกี่ยวข้องกับชีวิต โดยเฉพาะความรู้ ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียง ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ มีการกำหนดระเบียบ และวัฒนธรรมในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัยและคุณธรรม ส่งเสริมการแสวงหาความรู้และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย

4. ด้านการบริหารทั่วไป

แนวปฏิบัติ คือ ส่งเสริมการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงาน ที่เน้นความคุ้มค่า และผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ยึดหลักความพอประมาณอย่างมีเหตุผล ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับสภาพสังคม พัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสภาพภูมิทัศน์ของสถานศึกษาให้สะอาด ร่มรื่น อยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งเรียนรู้แหล่งอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

สถาปัตยกรรมของท้องถิ่นและของชาติ ส่งเสริมคุณธรรมภายในโรงเรียน เน้นความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติกิจกรรม มีการจัดทำโครงการและกิจกรรมดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

จากแนวคิด ทฤษฎีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่า สถานศึกษาต้องมีหลักยึดในการบริหารเพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการมากขึ้น ทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป โดยบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับหลักยึดตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในปี 2551 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหลายเรื่องดังนี้

ชวลิต จันทร์ศรี (2550: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง สาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความจำเป็นของสาระการเรียนรู้ต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 353 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สาระ การเรียนรู้ทั่วไปที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสาระ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 สาระ คือ เงื่อนไขคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ด้านความขยัน ด้านความแบ่งปัน และด้านความอดทน

กันตยา มานะกุล. (2550: บทคัดย่อ). การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาชุมชนบ้านจอมจันทร์ หมู่ที่ 2 ตำบลสนทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโครงการการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามตัวชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) 3 ตัว คือ คนอายุ 15 – 60 ปี อ่านออกเขียนภาษาไทยได้ เด็กอายุ 6 – 15 ปี ได้กินอาหารอย่างถูกต้องครบถ้วน และครอบครัวมีความอบอุ่น ซึ่งเป็นตัวชี้วัดคุณภาพชีวิตตามข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของคนในชุมชนบ้านจอมจันทร์ หมู่ที่ 2 ตำบลสนทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นกรณีศึกษา โดยสอดคล้องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันในตัวเอง กลุ่มตัวอย่าง เป็นคนในชุมชนข้างต้น จำนวน 20 คน ที่ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) ตามลักษณะของตัวชี้วัดที่จะศึกษา จากนั้น จึงทำการทดสอบความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว และ

แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เว้นระยะ 1 เดือนแล้วจึงทำ การทดสอบใหม่ด้วยแบบทดสอบเดิม เพื่อศึกษาว่า เวลาที่ผ่านมา 1 เดือน มีการเปลี่ยนแปลงความรู้เกี่ยวกับตัวชีวิตและแนวคิดเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียงบ้างหรือไม่ พบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ผู้วิจัยจึงดำเนินการทดลองโครงการ พัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามตารางในแผนการ สอนที่กำหนดไว้ โดยแบ่งออกเป็นการจัดกิจกรรมการสอน การอ่านออกและเขียนภาษาไทยได้ 40 ชั่วโมง กิจกรรมการกินอาหารถูกต้องครบถ้วน 60 ชั่วโมง และกิจกรรมครอบครัวมีความอบอุ่น 40 ชั่วโมง รวม 140 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลในแต่ละกิจกรรม ได้แก่ แบบทดสอบ แบบ สัมภาษณ์ และแบบสังเกต ผลการวิจัย พบว่า หลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ 1) มี คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบ ด้านการอ่านออกเขียนภาษาไทยได้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 81.0 2) มี คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบ ด้านการกินอาหารถูกต้องครบถ้วน เพิ่มขึ้นร้อยละ 77.9 และ 3) มีคะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบ ด้านครอบครัวมีความอบอุ่น เพิ่มขึ้นร้อยละ 79.4 นอกจากนี้ จากการสังเกตและสัมภาษณ์หลังเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจที่ถูกต้องและตระหนักถึง ความสำคัญของการกินอาหารให้ถูกต้องครบถ้วน การสร้างครอบครัวให้มีความอบอุ่น ตลอดจนการ นำเอาหลักการเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดีขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โครงการการ พัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านจอมจันทร์ได้

ส่วนสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้ 2) สาระการเรียนรู้เฉพาะช่วง ชั้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 1 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายสาระการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 สาระการเรียนรู้ คือ การทำความสะอาดร่างกายและการใช้สิ่งของที่มีอย่างประหยัดและคุ้มค่า ส่วนสาระการเรียนรู้ อื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้ 3) สาระการเรียนรู้เฉพาะช่วงชั้นที่จำเป็นต่อ การเรียนรู้ ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายสาระการเรียนรู้ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 สาระการเรียนรู้ คือ ชีวิตมีคุณค่า ภูมิ ปัญญาของชุมชน ส่วนสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้ 5) สาระการเรียนรู้ เฉพาะช่วงชั้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับช่วงชั้นที่ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายสาระการเรียนรู้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 สาระ การเรียนรู้ คือ บ้านคือวิมานของเรา ชีวิตสดใสในชุมชนน่าอยู่ และการปลูกพืชผักสวนครัวใน กระจ่าง ส่วนสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อยู่ในระดับมากทุกสาระการเรียนรู้ 6) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ช่วงชั้นที่ 1 คือ วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วงชั้นที่ 2 คือ ภาษาอังกฤษกับ เศรษฐกิจพอเพียง และการปลูกผักสวนครัว รั้วกินได้ ช่วงชั้นที่ 3 คือ การรู้จักสามัคคี และการอยู่ดี กินดี และช่วงชั้นที่ 4 คือ จิตสำนึกสาธารณะ

กานต์สุดา ประกาศุณิสาร (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเด็กปฐมวัย : กรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าเด็กปฐมวัยมีการพัฒนาการเรื่องแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้น ในด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ด้านเงื่อนไขความรู้ และด้านเงื่อนไขคุณธรรม นอกจากนี้ผู้เรียนยังเกิดพัฒนาการครอบคลุมวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะ ซึ่งครูผู้สอนควรที่จะหาแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครบทุกชั้น

กานต์ชนิด ต๊ะนัย (2551: ถ่ายเอกสาร) ได้ศึกษาเรื่องการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การน้อมนำ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอดไทย นั้นในด้านการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และการแก้ไขปรับปรุง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูควรมีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นกับนักเรียนให้มาก คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรได้รับการอบรมสัมมนาหรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วย

สัญญา จารุจินดา (2551: ออนไลน์) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่าแนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ส่วนแนวทางการพัฒนาครูนั้นในด้านบริหารวิชาการควรมีการจัดประชุมทางวิชาการทุกเดือนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ด้านบริหารงบประมาณควรส่งเสริมให้ครูมีการวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านบริหารงานบุคคลควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ส่วนด้านบริหารทั่วไป ควรส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะให้ทุกภาคส่วนนั้นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สรสิทธิ์ พรรณวงศ์ (2551: ถ่ายเอกสาร) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แยกเป็นกลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ โดยใช้กลุ่มประชากรทั้งผู้บริหารและครู โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม จำนวน 31 คน และกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 71 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้ง

ฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 กลุ่มงาน คือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคลากร และกลุ่มบริหารงานบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม ในภารกิจ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม และนำกระบวนการ PDCA ของ Deming และหลัก 4 ร (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา และร่วมตรวจสอบ)

3 T (Teaming, Thinking, Training) โดยมีการวางแผนงาน การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบ/แก้ไข ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) กล่าวคือ ด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน ดำเนินการโดยบูรณาการความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุก ช่วงชั้น โดยเน้นการปฏิบัติในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และงานอาชีพและเทคโนโลยี ส่งเสริมให้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดหาแหล่งการเรียนรู้ และสถานศึกษามีการจัดสรรงบประมาณอย่างประหยัด คุ่มค่า พอประมาณและโปร่งใส โดยผู้มีส่วนได้เสียร่วมวางแผนและจัดสรร มีการนิเทศ และรายงานการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้บริหารมีการพัฒนาทีมงาน พัฒนาบุคลากรโดยสร้างความตระหนัก และส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เน้นให้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและมีการมอบหมายงาน โดยบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รวมทั้งสถานศึกษายังเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนโดยให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมทั้งประชาสัมพันธ์

3. ผลการวิเคราะห์อุปสรรคในการดำเนินการการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สถานศึกษา ขาดงบประมาณในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น โครงการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อหารายได้ในการจัดหาอุปกรณ์พร้อมทั้งบุคลากรขาดความตระหนักในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ซึ่งส่งผลต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและนักเรียนเองก็ขาดความตระหนักในการนำเศรษฐกิจไปใช้ในชีวิตประจำวัน และมีแนวทางในการแก้ปัญหาโดย จัดประชุมบุคลากรในทุกฝ่ายให้มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงอย่างทั่วถึง และนาครู/นักเรียนไปศึกษาดูงานจากแหล่งการเรียนรู้จากสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ และควรมีการระดมทรัพยากรจากชุมชนเพื่อขอรับเงินสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

ปรีชา ศรีลับขวา (2551: ถ่ายเอกสาร) ได้ศึกษาสภาพการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษา พบว่าสภาพการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 นั้นมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมาก โดยเฉพาะการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา และควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ในปีต่อมามีงานวิจัยของ เพ็ญญา ธีรทองดี (2552: บทคัดย่อ) เรื่อง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และประเภทของสถานศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยรวมและรายด้านผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ในด้านการบริหารงานทั่วไปยังขาดแคลนงบประมาณและขาดวิธีการในการประเมินโครงการ ด้านวิชาการพบปัญหาในการบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ส่วนด้านบุคลากรนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญในการดำเนินการด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

สุรีพร วงศ์สวัสดิ์สุข (2551 : บทคัดย่อ) การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา การพัฒนาหลักสูตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนราชวินิตมัธยมทั้ง 6 ชั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาหลักสูตรและการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ขั้นตอนการจัดการอบรมและการศึกษาความรู้ 3) ขั้นตอนการสร้างหลักการกระบวนกรเรียนรู้ 4) ขั้นตอนการจัดทำตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ 5) ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ 6) ขั้นตอน การประเมินผลหลักสูตรทดลอง รวมทั้งเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนราชวินิตมัธยม กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามเป็นครูของโรงเรียนราชวินิตมัธยม ปีการศึกษา 2550 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ราชวินิตมัธยมทั้ง 6 ชั้นตอน พบว่า ครูมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหา หลักสูตรและการบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นตอนการจัดการอบรมและการศึกษาความรู้ และขั้นตอนการสร้างหลักการกระบวนกรเรียนรู้

1.2 ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการจัดทำตัวอย่าง หน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตรทดลอง

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนราชวินิตมัธยม สรุปจากการจัดสนทนากลุ่มได้ 3 ด้านดังนี้

2.1 การเขียนแผนการสอน ครูส่วนใหญ่ทุกกลุ่มสาระมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับการเขียนแผนให้เชื่อมโยงในแต่ละประเด็นของ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นรูปธรรมนั้นยาก และไม่มั่นใจในการปฏิบัติ ข้อเสนอแนะคือ เบื้องต้นให้เขียนแผนย้อนกลับจากการปฏิบัติ และเชิญผู้เชี่ยวชาญมาช่วยให้คำแนะนำ และสร้างมาตรฐาน ในรายละเอียดของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 การประเมินผล ครูทุกกลุ่มสาระมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับการประเมินผลจากการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรที่มีการบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง ยังไม่มีเครื่องมือ ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นเรื่องที่ยาก ปัจจุบันใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมเด็ก และบันทึกผล ซึ่งจะได้ผลแตกต่างกันไปตามความเข้มข้นและความสม่ำเสมอของครูแต่ละคน ข้อเสนอแนะ คือ เบื้องต้นควรจะทำให้ความเข้มข้นของผู้สอนให้อยู่ในระดับมาตรฐานเดียวกัน โดยเริ่มเข้มงวด จากการใช้กฎระเบียบกลางของโรงเรียน ทำให้เกิดการปฏิบัติที่พร้อมเพรียงกันและเท่าเทียมกัน แล้วจึงมาร่วมกันพัฒนาเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานต่อไป

2.3 การบรรลุเป้าหมาย ครูผู้สอนทุกคนในแต่ละกลุ่มสาระได้นำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงบูรณาการเข้าไปในหลักสูตรทุกกลุ่มสาระได้ร้อยละ 100 แต่การนำไปใช้จริง และความสม่ำเสมอในการนำไปบูรณาการสอนแต่ละครั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้สอนโดยเฉลี่ยคิดเป็น ร้อยละ 85 และคาดว่าเกิดผลกับผู้เรียนคิดเป็นร้อยละ 50 ยังอยู่ในระดับต้น เป็นระดับที่ผู้เรียนรับรู้ แล้วจึงมีการปฏิบัติตาม ซึ่งครูผู้สอนที่เป็นตัวแทนจากทุกกลุ่มสาระได้ให้นิยามไว้ ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหาร โรงเรียนราชวินิตมัธยม ต้องสร้างความสำคัญให้ผู้สอนตระหนักถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสอนอย่างจริงจัง รวมทั้งการบริหารหลักสูตรโรงเรียนราชวินิตมัธยมควรจัด การส่งเสริมและ กระตุ้นอย่างสม่ำเสมอให้ครูผู้สอนทุกคนมุ่งมั่นให้เด็กมีพฤติกรรมในระดับที่สอง คือ ระดับตอกย้ำ และทำให้เด็กทำอย่างต่อเนื่อง จนสามารถบรรลุสู่ขั้นระดับที่สามให้ได้ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุด คือ เด็กเห็นคุณค่าเกิดความสำนึกได้เองและสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องบอก

ขณะที่มณฑล อินทระโชติ (2552: บทคัดย่อ) ก็ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ในภาพรวม พบว่าการบริหารโรงเรียน โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การ

บริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป มีความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน และ เมื่อเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาพบว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมุ่งเน้นการอยู่อย่างมีความสุขภายใต้ขีดความสามารถของบุคคลมีความเข้มแข็ง สมานฉันท์ มีพลังความเข้มแข็ง มีพลังความสามัคคี มีพลังโลกาภิวัตน์ ซึ่งหลักในการพัฒนานั้นจุดเน้นที่สำคัญคือ พัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ ความรอบคอบ ความรู้เท่าทัน ทั้งนี้การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ นั้น ผู้นำไปประยุกต์ใช้ต้องมีความรู้ มีความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มีความรับผิดชอบ มีความประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีความโลภ ส่วนการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษานั้นมีวัตถุประสงค์ โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักพึ่งตนเอง ขยัน อดทน สามัคคี มีการทำงานเป็นหมู่คณะ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ในการนำไปใช้นั้น ต้องมีปัจจัยที่สำคัญที่สนับสนุนเกื้อกูลกันคือ ความพร้อมด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านชุมชน ท้องถิ่นและผู้ปกครอง การยอมรับ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของตัวนักเรียนเอง

ในส่วนของบุคลากรทางการศึกษานั้น มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการศึกษา โดยครูมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมความรู้ในด้านการสอนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ขั้นตอน การวิเคราะห์ ปัญหาหลักสูตร การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นตอนการจัดการอบรมและการศึกษาความรู้ ขั้นตอนการสร้างหลักการกระบวนการเรียนรู้ และขั้นตอน การประเมินผลหลักสูตรทดลอง ซึ่งเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรส่งเสริมเพิ่มเติมคือ ช่วงชั้นที่ 1 คือ วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วงชั้นที่ 2 คือ ภาษาอังกฤษกับ เศรษฐกิจพอเพียง และการปลูกผัก สวนครัวรั้วกินได้ ช่วงชั้นที่ 3 คือ การรู้จักสามัคคี และการอยู่ดี กินดี และช่วงชั้นที่ 4 คือ จิตสำนึกสาธารณะ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีบทบาทสำคัญอย่างสูงต่อการส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ในส่วนการวางแผนและการดำเนินการ

รุ่งทิภา สันติผลธรรม (2552: ถ่ายเอกสาร) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชนอำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามขอบข่าย

การบริหารสถานศึกษาได้ 4 ด้าน คือ 1) แนวทางการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ การสร้างความตระหนัก ให้แก่ครู เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่ครู จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียง จัดประกวดสื่อการเรียนการสอน นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน 2) แนวทางการบริหารงานงบประมาณคือ จัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อดำเนินการจัดสรรงบประมาณ

ผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ส่วนการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืนนั้น ต้องอาศัยการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารที่ประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องให้ความตระหนักรู้และเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างทอ้งแท้ และนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมุ่งเน้นการอยู่อย่างมีความสุขภายใต้ขีดความสามารถของบุคคลมีความเข้มแข็ง สมานฉันท์ มีพลังความเข้มแข็ง มีพลังความสามัคคี มีพลังโลกาภิวัตน์ ซึ่งหลักในการพัฒนานั้นจุดเน้นที่สำคัญคือ พัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ ความรอบคอบ ความรู้เท่าทัน ทั้งนี้การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ นั้น ผู้นำไปประยุกต์ใช้ต้องมีความรู้ มีความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ มีความรับผิดชอบ มีความประหยัด ซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีความโลภ

ส่วนการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษานั้นมีวัตถุประสงค์โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักพึ่งตนเอง ขยัน อดทน สามัคคี มีการทำงานเป็นหมู่คณะ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ในการนำไปใช้นั้นต้องมีปัจจัยที่สำคัญที่สนับสนุนเกื้อกูลกันคือ ความพร้อมด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านชุมชน ท้องถิ่นและผู้ปกครอง การยอมรับ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของตัวนักเรียนเอง

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริชี้แนะแนวเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย จึงยังไม่พบบางานวิจัยในต่างประเทศผู้วิจัยจึงศึกษางานวิจัยที่ใกล้เคียงกับงานวิจัยนี้เป็นหลัก

ทอมป์สัน (Thompson:1998: 219-231) ได้ศึกษาและสรุปผลการประเมินสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาว่า การประเมินผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการได้ยาก เนื่องจากแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างตามสภาพแวดล้อม บริบทของชุมชน สังคม จากผลการศึกษาเขาเสนอว่า การประเมินสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นกระบวนการต่อเนื่อง มากกว่า ใช้

การรายงาน ผลการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษา หรือการรายงานเหตุการณ์ กิจกรรมโครงการ การประเมิน ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (multiple sources) และควรมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้บริหารทราบ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพ

รัสเซลล์ (Russell. 1967: 125-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสามารถที่จำเป็นสำหรับ ครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อศึกษาขั้นพื้นฐานและประสบการณ์ของครูใหญ่พบว่า ความสามารถของครูใหญ่ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของงานนั้นๆ ซึ่งงานแต่ละอย่างต้องการความรู้ความ เข้าใจที่แตกต่างกัน ความสามารถของครูใหญ่ที่จำเป็นได้แก่ ความเข้าใจ ความสามารถในการ จัดเตรียม และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณและปัญหาต่างๆ

แอกที (Agthe. 1980: 3067-3077-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทหน้าที่ครูใหญ่และ ครูในงานวิชาการพบว่า ครูใหญ่บริหารงานอื่นๆ มากเกินไป ครูใหญ่และครูยอมรับว่าการปรับปรุง การเรียนการสอนต้องทำร่วมกันและครูใหญ่ จะต้องเปลี่ยนจากการสั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ สามารถหลอมรวมและเป็น ข้อเสนอแนะให้ผู้วิจัยศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ คิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งนำหลักคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้วัดระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษา ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2556รวมประชากร 1,495 คน ใน 104 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 60 โรงเรียน ครู 397 คน โรงเรียนขนาดกลาง 32 โรงเรียน ครู 548 คนและโรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน ครู 550 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2556 โดยกำหนดตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (กนกรดา ผงสูงเนิน. 2549: 6 อ้างอิงจาก Krejcie; & Morgan.1970: 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)โดยการจับฉลาก เพื่อหาโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 113 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 112 คน และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 81 คน ปรากฏในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	397	81
โรงเรียนขนาดกลาง	548	112
โรงเรียนขนาดใหญ่	550	113
รวม	1,495	306

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยสอบถามเกี่ยวกับ ขนาดโรงเรียน และตำแหน่งหน้าที่ครู

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใน 4 ด้านคือ

1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารบุคคลและ 4) การบริหารทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) คือ

5 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาปฏิบัติเป็นจริงมากที่สุด
4 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาปฏิบัติเป็นจริงมาก
3 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาปฏิบัติเป็นจริงปานกลาง
2 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาปฏิบัติเป็นจริงน้อย
1 หมายถึง	การบริหารสถานศึกษาปฏิบัติเป็นจริงน้อยที่สุด

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

- ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาประมวลเป็นแนวคิดในการสร้างคำถาม
- สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย
- นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในด้านภาษา เนื้อหา หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (Item – Objective Congruence Index) คำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Item – Objective Congruence Index) พิจารณาข้อที่มีค่าระหว่าง 0.60-1.00

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach.1970:161) จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนหาคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ที่ออกโดยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพร้อมแบบสอบถามไปติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตให้ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามให้กับครูโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน จำนวน 306 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่1 ด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและโดยรวม แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยเป็นระดับ (บุญชม ศรีสะอาด.2541: 100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	ระดับการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	ระดับการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	ระดับการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	ระดับการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	ระดับการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูใช้การวิเคราะห์แบบ t- test และขนาดของโรงเรียนใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

6.1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องหรือ IOC (Item Objective Congruence Index)

6.1.2 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูโดยใช้การทดสอบค่าที (t- test Independent)

6.3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามขอบข่ายงานบริหาร 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนจำแนกตามขนาดและตำแหน่งหน้าที่ครูกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อให้การแปลความหมายและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนครูในโรงเรียนที่บริหารงานตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F- distribution
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามขอบข่ายงานบริหาร 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกันกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูที่ต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที (t-test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน(คน) (n=306)	ร้อยละ(%)
ตำแหน่งหน้าที่ครู		
ครูผู้สอน	185	60.5
หัวหน้ากลุ่มสาระ	121	39.5
รวม	306	100.0
ขนาดของโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	81	26.5
ขนาดกลาง	112	36.6
ขนาดใหญ่	113	36.9
รวม	306	100.0

จากตาราง 2 พบว่า สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ จำนวนทั้งสิ้น 306 คน แบ่งตามลักษณะที่ศึกษาได้ดังนี้

1. ตำแหน่งหน้าที่ครู ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 และเป็นหัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5

2. ขนาดโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาสังกัดโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 113 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.9 และขนาดกลาง จำนวน 112 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.6 และจากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 81 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.5

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามขอบข่ายงานบริหาร 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน	(n = 306)		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการบริหารวิชาการ	4.32	0.51	มาก
ด้านบริหารงานงบประมาณ	4.26	0.53	มาก
ด้านการบริหารงานบุคคล	4.48	0.54	มาก
ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.30	0.57	มาก
โดยรวม	4.34	0.39	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านการบริหรงานบุคคล ($\bar{x} = 4.48$, S.D.=0.54) ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{x} = 4.32$, S.D.=0.51) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{x} = 4.30$, S.D.=0.57) และด้านบริหารงานงบประมาณ ($\bar{x} = 4.26$, S.D.=0.53) ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านบริหารงานวิชาการ	(n = 306)		แปลผล
		\bar{x}	S.D.	
1	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นทุกกลุ่มสาระอย่างครบถ้วน	4.25	0.71	มาก
2	ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับวัฒนธรรมชาติของท้องถิ่น	4.16	0.75	มาก
3	ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย	4.34	0.66	มาก
4	เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย	4.33	0.69	มาก
5	พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้	4.34	0.73	มาก
6	กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นทันกับการเปลี่ยนแปลง	4.33	0.71	มาก
7	มีการกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	4.39	0.66	มาก
8	ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ	4.35	0.67	มาก
9	จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำคุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต	4.40	0.69	มาก
10	ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนในการสำนึกรักบ้านเกิด	4.30	0.73	มาก
	รวม	4.32	0.51	มาก

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านบริหารงานวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D.=0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับ ดังนี้ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำคุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต ($\bar{x} = 4.40$, S.D.=0.69) การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.39$, S.D.=0.66) มีส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษอบรมเพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ($\bar{x} = 4.35$, S.D.=0.67) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านบริหารงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านบริหารงบประมาณ	(n = 306)		แปลผล
		\bar{x}	S.D.	
1	มีมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม	4.30	0.70	มาก
2	จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีการควบคุมภายใน	4.28	0.70	มาก
3	มีการกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นหลัก	4.30	0.68	มาก
4	มีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสม	4.33	0.70	มาก
5	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลการใช้งบประมาณ	4.05	0.84	มาก
6	มีการกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ	4.08	0.78	มาก
7	พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ความสามารถ เน้นความถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย	4.24	0.71	มาก
8	ใช้หลักการการมีส่วนร่วมที่ถูกต้องในการบริหารจัดการงบประมาณ	4.23	0.70	มาก
9	การบริหารงบประมาณมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	4.39	0.84	มาก
10	ผู้บริหารงบประมาณ มีความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ	4.35	0.78	มาก
	รวม	4.26	0.53	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านบริหารงบประมาณ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.26$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับ ดังนี้ การบริหารงบประมาณมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.39$, S.D.=0.84) ผู้บริหารงบประมาณ มีความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ ($\bar{x} = 4.35$, S.D.=0.78) มีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.33$, S.D.=0.70) ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านบริหารงานบุคคล โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านบริหารงานบุคคล	(n = 306)		แปลผล
		\bar{x}	S.D.	
1	ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม	4.66	0.54	มากที่สุด
2	ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต	4.45	0.71	มาก
3	พิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสมเน้นผลงาน	4.38	0.72	มาก
4	กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.54	0.62	มากที่สุด
5	มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังของสถานศึกษาให้พอดีกับปริมาณงาน	4.42	0.68	มาก
6	ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง	4.45	0.65	มาก
7	ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย	4.37	0.69	มาก
8	ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์	4.42	0.65	มาก
9	มีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย	4.46	0.67	มาก
10	ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้	4.53	0.66	มากที่สุด
	รวม	4.48	0.54	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านบริหารบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D.=0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับ ดังนี้ ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ($\bar{x} = 4.66$, S.D.=0.54) กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.54$, S.D.=0.62) มีประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้ ($\bar{x} = 4.33$, S.D.=0.70) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านบริหารงานทั่วไป	(n = 306)		แปลผล
		\bar{x}	S.D.	
1	มีการปรับสภาพภูมิทัศน์ให้ร่มรื่นน่าอยู่ เน้นความประหยัด	4.37	0.63	มาก
2	จัดสรรสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับเทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุด	4.29	0.68	มาก
3	บริหารอาคารสถานที่ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.36	0.68	มาก
4	มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	4.29	0.75	มาก
5	มีคู่มือการบริหารงานทั่วไปที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก	4.22	0.81	มาก
6	เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน	4.24	0.78	มาก
7	ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน	4.34	0.72	มาก
8	ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.29	0.70	มาก
9	ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.35	0.70	มาก
10	ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากรอย่างเสมอภาค	4.35	0.64	มาก
	รวม	4.30	0.57	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านบริหารงานทั่วไป โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามลำดับ ดังนี้ มีการปรับสภาพภูมิทัศน์ให้ร่มรื่นน่าอยู่นั้นความประหยัด ($\bar{x} = 4.37$, S.D.=0.63) บริหารอาคารสถานที่ในสถานศึกษาอย่างเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.36$, S.D.=0.68) มีส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากรอย่างเสมอภาค ($\bar{x} = 4.35$, S.D.=0.64) และ ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.35$, S.D.=0.70) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารสถานศึกษา	ขนาดของโรงเรียน								
	เล็ก			กลาง			ใหญ่		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ด้านการบริหารวิชาการ	4.28	.34	มาก	4.47	.55	มาก	4.18	.53	มาก
ด้านการบริหารงบประมาณ	4.29	.41	มาก	4.30	.58	มาก	4.19	.55	มาก
ด้านการบริหารบุคคล	4.37	.39	มาก	4.85	.35	มากที่สุด	4.20	.58	มาก
ด้านการบริหารทั่วไป	4.28	.50	มาก	4.49	.54	มาก	4.14	.60	มาก
รวม	4.30	.27	มาก	4.53	.31	มากที่สุด	4.18	.44	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{x} = 4.30$, S.D.= 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปฏิบัติมากทุกด้าน

เมื่อพิจารณาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียนขนาดกลาง พบว่าอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, S.D.= 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบริหารบุคคลอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุด ส่วนด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับปฏิบัติมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน

เมื่อพิจารณาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่าอยู่ในระดับปฏิบัติมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D.= 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายอยู่ด้านพบว่าในระดับปฏิบัติมากทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกันกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การบริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการบริหารวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	4.72	2	2.36	9.44*	.000
	ภายในกลุ่ม	75.80	303	.25		
	รวม	80.53	305			
ด้านบริหารงานงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	24.71	2	12.35	57.07	.229
	ภายในกลุ่ม	65.61	303	.21		
	รวม	90.33	305			
ด้านการบริหารงานบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	.84	2	.42	1.48*	.000
	ภายในกลุ่ม	86.26	303	.28		
	รวม	87.11	305			

ตาราง 9 (ต่อ)

การบริหาร สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการบริหารงาน ทั่วไป	ระหว่างกลุ่ม	7.17	2	3.58	11.51*	.000
	ภายในกลุ่ม	94.37	303	.31		
	รวม	101.55	305			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	7.05	2	3.53	26.92*	.000
	ภายในกลุ่ม	39.66	303	.13		
	รวม	46.71	305			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี ส่วนด้านบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ เมื่อพบความแตกต่าง จึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ด้านการบริหารวิชาการ ของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.28	4.47	4.18
ขนาดเล็ก	4.28	-	.18*	.10
ขนาดกลาง	4.47		-	.28*
ขนาดใหญ่	4.18			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า การบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียน ด้านการบริหารวิชาการ มีความแตกต่างกันสองคู่ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าคะแนนเฉลี่ยการบริหารงาน แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยการบริหารงาน แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ด้านการบริหารบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.29	4.31	4.19
ขนาดเล็ก	4.29	-	.47*	.17*
ขนาดกลาง	4.31		-	.64*
ขนาดใหญ่	4.19			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า การบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ด้านการบริหารบุคคล ของโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนกลางมีการบริหารบุคคลแตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนขนาดต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe's Method)

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.28	4.49	4.14
ขนาดเล็ก	4.28	-	.21*	.13
ขนาดกลาง	4.49		-	.35*
ขนาดใหญ่	4.14			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า การบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป มีความแตกต่างกันสองคู่ คือ โรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าคะแนนเฉลี่ยการบริหารงาน แตกต่างกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยการบริหารงาน แตกต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูที่ต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที (t-test)

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การบริหารสถานศึกษา	ตำแหน่งหน้าที่				t	P
	ครูผู้สอน (n=185)		หัวหน้ากลุ่มสาระ (n=121)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ด้านการบริหารวิชาการ	4.34	0.45	4.27	0.58	1.18*	0.001
ด้านบริหารงานงบประมาณ	4.53	0.49	4.41	0.60	1.04	0.925
ด้านการบริหารงานบุคคล	4.23	0.54	4.30	0.52	2.00*	0.010
ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.35	0.54	4.23	0.61	1.81	0.089
โดยรวม	4.37	0.36	4.30	0.43	1.41*	0.030

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปสาระสำคัญของการศึกษาได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานในการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ครู

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก
2. ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ครู แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัด กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2556 รวมประชากร 1,495 คน ใน 104 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 60 โรงเรียน ครู 397 คน โรงเรียนขนาดกลาง 32โรงเรียน ครู 548 คนและโรงเรียนขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน ครู 550 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2556 โดยการกำหนดตามตารางเคิร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 608) จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)โดยการจับฉลาก เพื่อหาโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คนแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 113 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 112 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 81คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วยหลักแนวคิดสามห่วง สองเงื่อนไข ที่ปรับให้สอดคล้องกับการบริหารได้แก่

1. หลักการสร้างความปลอดภัย
2. หลักการบริหารงานโดยใช้เหตุผล
3. หลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี
4. หลักการบริหารงานบนฐานของความรู้
5. หลักการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรม และจริยธรรมตามขอบข่ายงานบริหาร 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารวิชาการ	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการบริหารทั่วไป	จำนวน 10 ข้อ

ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

- 1 หมายถึง ระดับการบริหารสถานศึกษาปฏิบัติ/เป็นจริง น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการบริหารสถานศึกษาปฏิบัติ/เป็นจริง น้อย
- 3 หมายถึง ระดับการบริหารสถานศึกษาปฏิบัติ/เป็นจริง ปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการบริหารสถานศึกษาปฏิบัติ/เป็นจริง มาก
- 5 หมายถึง ระดับการบริหารสถานศึกษาปฏิบัติ/เป็นจริง มากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนอีกส่วนหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 ได้แก่ ขนาดโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ครู โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 การบริหารสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครใน 4 ด้าน คือ 1) การบริหารวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารบุคคล และ 4) การบริหารทั่วไป โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean, \bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) เป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูในโรงเรียนกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครู วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนขนาดของโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

และนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของตารางพร้อมอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมและรายด้าน 4 ด้านคือ 1)ด้านบริหารวิชาการ 2)ด้านบริหารงบประมาณ 3)ด้านบริหารบุคคล และ4)ด้านบริหารทั่วไป จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ครู ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งครูปฏิบัติการสอนและปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่

2. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวม 4 ด้านคือ 1)ด้านบริหารวิชาการ 2)ด้านบริหารงบประมาณ 3)ด้านบริหารบุคคล และ4)ด้านบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านบริหารงานงบประมาณ ตามลำดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ด้านบริหารวิชาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.2 ด้านบริหารงบประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ

2.3 ด้านบริหารงานบุคคลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นในข้อส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม และข้อกำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน และข้อประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรมตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 ด้านบริหารงานบุคคลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกข้อ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครูที่ได้รับมอบหมายต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมแตกต่าง

กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารวิชาการและด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกัน ส่วนด้านบริหารงบประมาณและด้านบริหารทั่วไป ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามขอบข่ายงานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขอเสนอการวิจัยเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านบริหารวิชาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรกในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำคุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ความเสียสละ ขยัน อดทน ความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต มีจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและสังคม ส่วนค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับวัสดุธรรมชาติของท้องถิ่น ซึ่งผลที่เป็นเช่นนั้นเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการประสานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างหลากหลาย และส่งเสริมสนับสนุนการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์และการผลิตสื่อการเรียนรู้ รวมทั้งการนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้มีการนำแนวคิดในด้านการจัดการเรียนรู้ลงสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมโดยมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาแนวการจัดการเรียนรู้โครงการตามแนวพระราชดำริขึ้นโดยให้นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้ากับหลักสูตรและเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ป็นวิถีการดำเนินชีวิตจริงของคนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิภา สันติผลธรรม (2552: 84) ได้ทำวิจัยเรื่องการนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้บริหารควรมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปถ่ายทอดให้แก่ครูผู้สอน รวมทั้งนำผลการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษา

อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สมชาย เทพแสง (2547: 13-14) กล่าวว่า การจัดสภาพการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูปรับปรุงยุทธศาสตร์การสอน ปฏิรูปการสอนโดยมุ่งสู่โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ จัดสภาพโรงเรียนให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ เช่นมีบ้านนิเทศ มุมค้นคว้า ห้องค้นคว้า มีห้องสมุดที่พอเหมาะกับจำนวนนักเรียน มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และที่สำคัญส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างกว้างขวาง ซึ่งทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา เพราะข้อมูลในอินเทอร์เน็ต "ถือว่าเป็นตำราที่ใหญ่ที่สุดในโลก"

1.2 ด้านบริหารงบประมาณตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรกในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ การบริหารงบประมาณมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ที่ปรากฏผลเช่นนี้ อาจเป็นเพราะในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่การปฏิบัติต่อองค์กรหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาต้องบริหารผ่านแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งประกอบไปด้วย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม ซึ่งต้องสนองต่อวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ของสถานศึกษา พร้อมทั้งมีกลยุทธ์ในการดำเนินการ และมีเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ระบุไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในเรื่องการบริหารงบประมาณในยุคปัจจุบันต้องรอบคอบ ระมัดระวัง ยึดความพอประมาณ ความประหยัดคุ้มค่า ตามมาตรการประหยัดงบประมาณของรัฐ (ปรีชา ศรีลับขาว.2551: 104) ดังนั้นการบริหารงบประมาณของโรงเรียนในยุคปัจจุบันต้องใช้หลักเหตุผลในการบริหารงบประมาณเพื่อลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด ส่วนค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้ายคือ มีการตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลการใช้งบประมาณ ที่ปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และทางโรงเรียนแสวงหาการสนับสนุนจากแหล่งเงินทุนสนับสนุนต่างๆ นั้นมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมของโครงการ จึงต้องบริหารให้เกิดประสิทธิภาพ และจะต้องมีการใช้จ่ายตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นการกำหนดผู้รับผิดชอบหรือคณะกรรมการด้านการบริหารงบประมาณ จึงมีความสำคัญและต้องพิจารณาคัดเลือกให้เหมาะสม จึงจะได้บุคคลที่ดี มีความรับผิดชอบ จึงทำให้การกำหนดผู้รับผิดชอบการบริหารงบประมาณเป็นเรื่องสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ชั่วตระกูล (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน" โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการเงิน ด้านความมั่นใจทางการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการบริหารจัดการความปลอดภัย และแนวทางการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงด้านการเงิน ควรใช้วิธีการบริหารความเสี่ยงโดยการควบคุมและหามาตรการในการป้องกันความเสี่ยง

1.3 ด้านบริหารงานบุคคลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรกและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ การส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็น

แบบอย่างที่ดีแก่สังคม คือผู้บริหารให้คำแนะนำ ปรีกษา เสนอแนะแนวทางและเป็นแบบอย่างแก่บุคลากรในโรงเรียน โดยเน้นให้บุคลากรในโรงเรียนมีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อและมีการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้าและเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่างๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในด้านต่างๆ อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียงภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ชนิด ต๊ะนัย (2551: 115) ได้ทำวิจัยเรื่องการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเกิดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูควรมีการปลูกฝังค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นกับนักเรียนให้มาก คณะครูและบุคลากรในสถานศึกษาควรได้รับการอบรมสัมมนาหรือศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงด้วย รวมทั้งให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามแนวคิดของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย ซึ่งผลเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียนสู่ชุมชน สามารถทำได้เพียงผ่านสื่อสิ่งพิมพ์พวกแผ่นพับ จดหมายประชาสัมพันธ์เท่านั้น และบุคลากรในโรงเรียนก็มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของชาติรี โพธิกุล(2552: 104) เรื่องสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต2 ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา พบว่าผู้บริหารที่ดีต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ผู้เรียน ครู บุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและความร่วมมือของทุกฝ่าย ผู้บริหารควรเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารควรพัฒนาความรู้ความสามารถในการใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมถึงประสานความร่วมมือกับชุมชน โดยมีเป้าหมายเข้าไปช่วยเหลือชุมชน และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน

1.4 ด้านบริหารงานทั่วไปตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับแรกในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ มีการปรับภูมิทัศน์ให้ร่มรื่นน่าอยู่ เน้นความประหยัด ผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญเรื่องการสร้างบรรยากาศของอาคารสถานที่ ปรับแต่งภูมิทัศน์ในบริเวณโรงเรียนให้ร่มรื่นน่ามอง เข้าทำนองว่าการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรรู้จักคำว่าพอประมาณ เน้นความประหยัด มีเหตุผลในการบริหาร เน้นความรอบคอบไม่เติดร้อนในอนาคตสอดคล้องกับงานวิจัยของ รณชัย ทิพย์อุทัย (2554: 88) เรื่องการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในขั้นเสริมสร้างบรรยากาศในสถานศึกษา สามารถแยกออกเป็นประเด็นใหญ่ คือ เสริมสร้างบรรยากาศในทางวัตถุ เช่น อาคารสถานที่ และเสริมสร้างสิ่งแวดล้อมทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเสริมสร้างบรรยากาศดังกล่าวเป็นสิ่งที่ปรากฏเห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรม ส่วนค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือมีคู่มือการบริหารงานทั่วไปที่

เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ผลเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้หลักธรรมาภิบาลควบคู่ไปกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพศาล ตั้งสมบูรณ์ (2548: 89) วิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งนี้ก็เป็นเพราะว่าธรรมชาติของคนโดยทั่วไปจะตั้งเป้าหมายสู่ความสำเร็จ โดยบริหารการศึกษาตามหลักของธรรมาภิบาล เรียงลำดับคือ หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่าและหลักความโปร่งใส ดังนั้นจากหลักการนี้ควบคู่กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงสามารถบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพได้

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่ครู ที่ต่างกัน ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน มีการบริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานงานวิชาการมีความแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียนอาจเป็นเพราะความแตกต่างตามขนาดของโรงเรียนส่งผลต่อการบริหารด้วยมีปัจจัยที่เพียบพร้อมมากกว่าในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในกระบวนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อนวัตกรรม แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กิจกรรมทางวิชาการ นโยบายเป้าหมายของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกันตามสภาพและขนาดของโรงเรียน ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 33-38) ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่างานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ อย่างกว้างขวางดังนั้นงานวิชาการมีความสำคัญมาเป็นอันดับที่ 1 ในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของประสาน พิทักษ์โกศล (2552: 111) ทำวิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนตาม

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต1 พบว่าด้านบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ พรนภา เสมอพิทักษ์(2551: 202) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนปิยะมหาราชาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต1 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาโรงเรียนปิยะมหาราชาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอน ผู้รับผิดชอบงานวิชาการและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2.2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกับการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน มีการบริหารงานสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานงานบุคคล มีความแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียนอาจเป็นเพราะขนาดของโรงเรียนส่งผลต่อการบริหารงานบุคคลได้ด้วยจำนวนบุคลากรที่ต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบริหารจึงแตกต่างกันไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาตรี โพธิกุล(2552: 105) เรื่องสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต2 ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมในการบริหารมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กด้วยปัจจัยที่เหมาะสมต่างๆ และพบอีกว่าโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่สอนและงานธุรการ เมื่อไม่สามารถสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงานได้ ทำให้บางครั้งผู้บริหารต้องจัดบุคลากรที่อาจไม่เชี่ยวชาญไปทำหน้าที่แทน เพราะจำนวนคนมีจำกัด

2.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต1 จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน มีการบริหารงานสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานทั่วไป มีความแตกต่างกันตามขนาดโรงเรียนอาจเป็นเพราะงานการบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัด ระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลักโดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับ ชีระ รุญเจริญ (2546: 89) ได้กล่าวถึงหลักการและแนวคิดไว้ว่า การบริหารทั่วไป ควรยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร และจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่การศึกษากำกับ ดูแล ส่งเสริม

สนับสนุนและประสานงานในเชิงนโยบาย ให้สถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ หลักการบริหารงานเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง มุ่งพัฒนาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว จึงส่งผลให้การบริหารงานทั่วไปมีความแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน

ส่วนด้านการบริหารงานงบประมาณ ไม่แตกต่างทั้งนี้อาจเป็นเพราะขนาดของโรงเรียนเป็นตัวบ่งชี้ในการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางแล้ว มีการกำหนดการนำไปใช้อย่างเหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปัจจัยด้านขนาดโรงเรียนไม่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านงบประมาณ

3. ความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ครู มีความคิดเห็นแตกต่างกันทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรทุกคนต้องรับรู้ถึงภารกิจในการดำเนินงานทุกด้าน เช่น การบริหารงานบุคคล คือการพิจารณากำหนด แต่งตั้ง จัดหาบุคลากรตามความต้องการของสถานศึกษา กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการพัฒนาครูและบุคลากรอื่นในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนทุกคน ได้เรียนรู้ทฤษฎี หลักคิด หลักวิชาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้วเกิดการพัฒนาความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินงานหลัก 4 ด้าน คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจ การนำสู่การปฏิบัติ การประสานความร่วมมือ และเชื่อมโยงเครือข่าย การติดตามประเมินผล การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารงานบุคคลเป็นการวางแผนกรอบอัตรากำลัง การกำหนด แต่งตั้ง บุคลากรในการดำเนินงานนั้น ต้องคำนึงถึงศักยภาพความเหมาะสมของผู้สอนและผู้เรียนและท้องถิ่น ในการดำเนินการสอน ผู้บริหาร ครู นักเรียน ต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและมีการจัดกิจกรรมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีคุณลักษณะความพอเพียง โดยเน้นให้บุคลากรในสถานศึกษามีความพอประมาณในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมี การตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุและผล ฝึกให้มีการมองไปข้างหน้า และเตรียมตัวให้พร้อมกับความผันผวนของเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างรู้เท่าทัน รวมถึงการหมั่นแสวงหาความรู้เพื่อให้เกิดความรอบรู้ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องอันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดำรงอยู่อย่างเข้มแข็งและพอเพียงภายใต้กระแสของโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับ สุรีพร วงศ์สวัสดิ์สุข (2551:บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า บุคลากรทางการศึกษานั้นมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการศึกษา โดยครูมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมความรู้ในด้านการสอนเกี่ยวกับหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ขั้นตอน การวิเคราะห์ปัญหาหลักสูตร การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นตอนการจัดการอบรมและการศึกษาความรู้ ขั้นตอนการสร้างหลักการกระบวนการเรียนรู้ และขั้นตอนการประเมินผลหลักสูตรทดลอง ซึ่งเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงควรส่งเสริมเพิ่มเติมคือ ช่วงชั้นที่ 1 คือ วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วงชั้นที่ 2 คือ ภาษาอังกฤษกับเศรษฐกิจพอเพียง และการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้ ช่วงชั้นที่ 3 คือ การรู้จักสามัคคี และการอยู่ดีกินดี และช่วงชั้นที่ 4 คือ จิตสำนึกสาธารณะ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีบทบาทสำคัญอย่างสูงต่อการส่งเสริมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนรู้ในส่วนการวางแผนและการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าขนาดของโรงเรียนมีผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แสดงว่าจำนวนของบุคลากรและนักเรียนส่งผลต่อขอบข่ายการบริหารงานในโรงเรียน ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญ สนับสนุนผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อสามารถบริหารงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ควรส่งเสริมและเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนเข้ารับการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานด้านการบริหารสถานศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ เพื่อการนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 ควรส่งเสริมให้โรงเรียนที่มีความพร้อมหรือเป็นแกนนำเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว ได้พัฒนาตนเองขึ้นเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นโรงเรียนต้นแบบในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยทำการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.2 ควรมีการวิจัยเรื่องปัญหาและขอบเขตของการบริหารสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2.3 ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกรดา ผงสูงเนิน. (2549). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2550). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ :ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- (2550). เครื่องมือนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ปีงบประมาณ 2550 . เอกสารประกอบการประชุม. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. ถ่ายเอกสาร.
- (2550). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2551-2554). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษาและกิจกรรมพิเศษ.สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://www.google.go.th>
- (2551). คู่มือรับสมัครสำหรับหน่วยงานประเมินเบื้องต้น สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปีงบประมาณ 2552. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- (2551). แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2551). แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
- (2554). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กันตยา มานะกุล. (2550). การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษาชุมชนบ้านจอมจันทร์ หมู่ที่ 2 ตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- กานต์ชนิด ตะนัย. (2551). การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียน
บ้านเทอดไทยอำเภอแม่ฟ้าหลวงจังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2556,
จาก <http://www.thailis.or.th>
- กานต์สุตา ประกาศวุฒิสาร. (2551). การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแนวคิดหลักเศรษฐกิจ
พอเพียง สำหรับเด็กปฐมวัย: กรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลวุฒิสารศึกษา จังหวัดเพชรบุรี.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เกษม วัฒนชัย. (2550). การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเครือข่ายการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 24
พฤศจิกายน 2556 แหล่งที่มาผิดพลาด! การอ้างอิงการเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง.
- คณะกรรมการโลกว่าด้วยวัฒนธรรมและการพัฒนา. (2541). วัฒนธรรมอันหลากหลายของมนุษยชาติ.
กรุงเทพฯ: ยูเนสโก.
- จันทราณี สงวนนาม. (2547). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทย
วัฒนาพานิช.
- เจริญ เกษฎาวัลย์. (2546). การบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ: บริษัท พอดี จำกัด.
- ชนาธิป ขำขันมะลี. (2549). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในอำเภอ
แม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ชวลิต จันท์ศรี. (2550). สารการเรียนรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ในโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม
เขต 2. วิทยานิพนธ์. การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. สืบค้นเมื่อ
28 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://www.thailis.or.th>
- ชาติรี โพธิกุล. (2552). สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี
เขต 2. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปกร. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐพงษ์ ทองภักดี. (2550: ข). การบริหารการพัฒนา : บูรณาการตามกรอบปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารการพัฒนา. วารสารพัฒนบริหาร
ศาสตร์. ปีที่ 47 ฉบับที่ 1.
- ถวิล อรัญเวศ. (2544). นักบริหารมืออาชีพในยุคเขตพื้นที่การศึกษา. ประชาศึกษา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ้า
- ธีรพงษ์ มหาวิโร. (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)
กรุงเทพฯ: เดอะบุคส์.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2549). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิทยาออฟเซทการพิมพ์.

- บุญส่ง เจริญศรี. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์.ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาพร สุปัญญา. (2550). การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจริงของแกนนำหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จังหวัดขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ประสาน พิทักษ์โกศล. (2552). ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปรีชา ศรีลับขวา. (2551). สภาพการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอฝาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2549). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัย เศรษฐกิจพอเพียง สำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- . (2550). เศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- พรนภา เสมอพิทักษ์. (2551). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษาโรงเรียนปิยะมหาราชาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เพ็ญนภา ธีรทองดี. (2552). การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. การศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล ตั้งสมบุรณ์. (2548). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.(บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภิญโญ สาร. (2549). หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- มงคล อินทรโชติ. (2552). การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากองเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- รณชัย ทิพย์อุทัย. (2554). การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

- ระพีพรรณ คณฤทธิ์. (2554). การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). โรงเรียนนิตินิเทศ หนังสือสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคนต้องอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- รุ่งทิวา สันติผลธรรม. การนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาเอกชน อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์
- วีรยุทธ ชาตะกาญจน์. (2552). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีพร แก้วโขง. (2554). การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษารัตนมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2. การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สมคิด บางโม. (2544). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมชาย เทพแสง. (2547, เมษายน – มิถุนายน). โรงเรียนแห่งการเรียนรู้สู่คุณภาพสำคัญในการพัฒนา นักเรียน. วารสารวิชาการ. 7(2): 14-15.
- สมเดช สีแสง. (2549). คู่มือบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู.
- สรสิทธิ์ พรรณวงศ์. (2551). การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์. ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
- สนั่น สุขเหลือ. (2547). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการส่งเสริมโครงการตามแนวพระราชดำริ (เศรษฐกิจพอเพียง) จังหวัดสุรินทร์. การศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ .สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://www.thailis.or.th>
- สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.(2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ.
- สัญญา จารุจินดา. (2551). แนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน. การศึกษาอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://www.thailis.or.th>

- สินี ศิวาธรณิศร. (2548). ความพร้อมในการวางแผนงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาดา นันทะไชย. (2549). แนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้น
เมื่อ 14 สิงหาคม 2556, จาก <http://www.amin.edu.ku:ac.thlaritce/suchada>.
- สุนันท์ ดีพลางม. (2549). การประเมินโครงการเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ.
กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาชุมชน.
- สุรยุทธ์ จุลานนท์, พลเอก. (2551). คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2556, จาก <http://www.thaigov.go.th>.
- สุริพร วงศ์สวัสดิ์สุข. (2551). การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงในโรงเรียนราชวินิต มัชฌม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุริพร เอี้ยวถาวร. (2550). การบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ :
กรณีศึกษาโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญา
มหาบัณฑิตกรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุญาณี ฉิมอำ. (2550). รูปแบบการบริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาเอกชน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต:
มหาวิทยาลัย ราชภัฏราชชนครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุทธิวิธร์ ทับเจริญ. (2550). อนาคตภาพการบริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา
นครสวรรค์ เขต 1 ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2549-2558). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา. (2545). แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษาและสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2551). ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน
เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. สมุทรสาคร: กลุ่มนิเทศและประเมินผลการศึกษา.
ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). แนวคิดและยุทธศาสตร์
การพัฒนาประเทศ ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (2550-2554). กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (2550). เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- (2555). แนวคิดและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11
(2555-2559). กรุงเทพฯ:

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). บันทึก สพฐ. 2550/2007. กรุงเทพฯ:
 CURS ภาลาตพรว้าว.
- (2551). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : CURS ภาลาตพรว้าว.
- สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *สมุดบันทึกเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: บริษัท อาร์ ซี แอล จำกัด (มหาชน).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2550). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน).
 จุลสาร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการนำแนว
 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2556,
 จาก <http://www.bps2.moe.go.th/bpsgs/new.php?rowstart=40>.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
 กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ:
 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- อภิชัย พันธเสน. (2550). โครงการสังเคราะห์งานวิจัย ข้อเขียน บทความ เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง.
 กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย.
- Administrator. (2550). เศรษฐกิจพอเพียงกับหนทางข้างหน้า: ผู้จัดการรายสัปดาห์. สืบค้นเมื่อ 14
 สิงหาคม 2556, จาก <http://www.google.co.th>.
- Agthe, R.; & Robert, R. (1980, May). The Elementary Principals Perception of Thai Own
 And Teacher Role in Curriculum Decision Making. *Dissertation Abstracts
 Internationnal*. 36(5): 3067 – 3077 – A.
- Cohen , J.M. and Uphoff, N.T. (1982, March). “ Participation ‘s piace in rural development :
 Seeking clarity through specificity ”, *Wold Development*. 8 (3).
- Good , C.V. (1973). *Dictionary of education*. 3nd. New York: McGraw-Hill .Watkins, A case
 study in financial planning : The Pittsburgh city school district (NewYork.). (CD-
 ROM) Doctoral Dissertation Pittsburgh: Columbia University Teachers Coollege.
- Russell, Kirch Rese. (1967, October). The City Elementary School Principle.
 Dissertation Abstracts Internationnal. 43(4): 1245.

Thompson, John. "Strategic Competency and Measured Performance Outcomes".

Journal of Workplace Learning 10, 5 (1998) : 219-231.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เกณฑ์ในการพิจารณา มีดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / เป็นจริงมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / เป็นจริงมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / เป็นจริงปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / เป็นจริงน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติ / เป็นจริงน้อยที่สุด

3. ผลการศึกษาจะกล่าวเป็นภาพรวม ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสถานศึกษาใดสถานศึกษาหนึ่งแต่จะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารสถานศึกษา

4. ขอความกรุณาท่าน ตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริงเพราะจะช่วยให้การศึกษาครั้งนี้มีประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่กรุณาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือกรอกข้อมูลลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติงานในหน้าที่ คือ

ครูผู้สอน

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

() กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

() กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

() กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

() กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

() กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา-พลศึกษา

() กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

() กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

() กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

2. ขนาดของโรงเรียน

ขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 300 คน

ขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 301 – 1,000 คน

ขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน 1,001 – 2,000 คนขึ้นไป

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน ประกอบด้วยงานบริหารสถานศึกษาทั้งหมด 4 งานซึ่งบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน

คำชี้แจง 1. แบบสอบถามส่วนที่ 2 มีข้อบ่งชี้ 4 งานของการบริหารสถานศึกษา มีข้อคำถาม 40 ข้อ
2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดและเป็นจริงมากที่สุด

ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการบริหารวิชาการ						
ความ พอประมาณ	1.การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นทุกกลุ่มสาระอย่างครบถ้วน					
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับวัฒนธรรมชาติของท้องถิ่น					
ความมี เหตุผล	1. ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียนอย่างเหมาะสมกับวัย					
	2. เลือกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเหมาะสมกับวัย					
มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	1.พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้					
	2. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นทันกับการเปลี่ยนแปลง					
เงื่อนไข ความรู้	1.มีการกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน					
	2. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษาอบรม เพื่อพัฒนาตนเองด้านวิชาการ					
เงื่อนไข คุณธรรม	1.จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำคุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต					
	2.ส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนในการสำนึกรักบ้านเกิด					

ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
2. ด้านการบริหารงบประมาณ						
ความ พอประมาณ	1. มีมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม					
	2. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีการควบคุมภายใน					
ความมี เหตุผล	1. มีการกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นหลัก					
	2. มีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างเหมาะสม					
มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี	1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลการใช้งบประมาณ					
	2. มีการกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณ					
เงื่อนไข ความรู้	1. พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ความสามารถ เน้นความถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย					
	2. ใช้หลักการการมีส่วนร่วมที่ถูกต้องในการบริหารจัดการงบประมาณ					
เงื่อนไข คุณธรรม	1. การบริหารงบประมาณมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
	2. ผู้บริหารงบประมาณ มีความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ					

ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ/เป็นจริง				
		5	4	3	2	1
3. ด้านการบริหารบุคคล						
ความ พอประมาณ	1. ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีแก่สังคม					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการ ดำเนินชีวิต					
ความมี เหตุผล	1. พิจารณาเลื่อนขั้นบุคลากรอย่างเหมาะสมเน้น ผลงาน					
	2. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของ โรงเรียนอย่างชัดเจน					
มีภูมิคุ้มกัน ในตัวเอง	1. มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังของสถานศึกษาให้ พอดีกับปริมาณงาน					
	2. ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง					
เงื่อนไข ความรู้	1. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย					
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่าง มีวิสัยทัศน์					
เงื่อนไข คุณธรรม	1. มีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมี วินัย					
	2. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบ ได้					

ภาคผนวก ข

-แบบประเมินเครื่องมือวิจัย

-ดัชนีความสอดคล้องและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบประเมินเครื่องมือวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสอบถามต่อไปนี้ ในกรณีที่ท่านเห็นว่าข้อคำถามใดควรปรับปรุง กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงในช่องรายการหมายเหตุ

ให้ +1 ถ้าแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ให้ 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

ของการวิจัย

ให้ -1 ถ้าแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ต่างกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ที่

ได้รับมอบหมายต่างกันเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารที่สามารถปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บริหารงานตามขอบข่ายการบริหารงาน 4 ด้านภายในโรงเรียนดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ หมายถึงดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นทุกกลุ่มสาระอย่างครบถ้วน ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับวัฒนธรรมชาติของท้องถิ่น เลือกพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีเหตุผล กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนชัดเจนตามหลักสูตรแกนกลาง กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่นทันกับการเปลี่ยนแปลง มีนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษาอบรม จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำคุณธรรมนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียน ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลายให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึงมาตรการการใช้ทรัพยากรจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงด้านงบประมาณกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นหลัก บริหารจัดการงบประมาณอย่างสมเหตุสมผล แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการใช้งบประมาณ พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ ใช้หลักการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณ ความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ผู้บริหารงบประมาณ มีความเป็นธรรมในการจัดสรรงบประมาณ

3. ด้านการบริหารบุคคล หมายถึงการส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาให้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ จัดสรรงบประมาณตามความจำเป็น กำหนดหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังของสถานศึกษาให้พอดีกับปริมาณงาน ส่งเสริมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์ มีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย กำกับติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรมตรวจสอบได้

4. ด้านงานบริหารทั่วไป หมายถึงการบริหารที่มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ มีการวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก มีความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน การปรับสภาพภูมิทัศน์ให้ร่มรื่นน่าอยู่ บริหารอาคารสถานที่ในสถานศึกษาอย่างสมเหตุสมผล จัดสรรสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับเทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเป็นปัจจุบันทันต่อการใช้งาน ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษา บริหารจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากร

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

นางสาวศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม เรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีประเด็นข้อคำถามในแบบสอบถาม
ดังนี้

ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารสถานศึกษา	ระดับการประเมิน			
		+1	0	-1	หมายเหตุ
1. ด้านการบริหารวิชาการ					
ความ พอประมาณ	1.ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้บูรณา การหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน กระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกชั้นทุกกลุ่มสาระอย่าง ครบถ้วน				
	2. ส่งเสริมการผลิตสื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับวัสดุ ธรรมชาติของท้องถิ่น				
ความมี เหตุผล	4.เลือกพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่าง มีเหตุผล เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ				
	5.กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน				
มีภูมิคุ้มกันใน ตัวที่ดี	5.พัฒนาแนวการแนะแนวการศึกษาต่อให้ผู้เรียนได้ รู้จักตนเองโดยกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาได้				
	6. กำหนดกิจกรรมทางวิชาการให้สามารถยืดหยุ่น ทันกับการเปลี่ยนแปลง				
เงื่อนไข ความรู้	7.มีการกำหนดนโยบาย เป้าหมายมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน				
	8. ส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการศึกษาอบรม เพื่อ พัฒนาตนเองด้านวิชาการ				

ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารสถานศึกษา	ระดับการประเมิน			
		+1	0	-1	หมายเหตุ
เงื่อนไข คุณธรรม	9.จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นการนำคุณธรรมนำ ความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต				
	10.ส่งเสริมให้จัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน				
2. ด้านการบริหารงบประมาณ					
ความ พอประมาณ	1.มีมาตรการการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม				
	2. จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีการ ควบคุมภายใน				
ความมี เหตุผล	3.มีการกำหนดแผนงานกลยุทธ์ในการบริหาร งบประมาณโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นหลัก				
	4. มีการบริหารจัดการงบประมาณอย่างสมเหตุสมผล				
มีภูมิคุ้มกันใน ตัวที่ดี	5.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลการใช้ งบประมาณ				
	6. มีการกำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้าน งบประมาณ				
เงื่อนไข ความรู้	7.พัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณให้มีความรู้ ความสามารถ เน้นความถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย				
	8. ใช้หลักการการมีส่วนร่วมที่ถูกต้องในการบริหาร จัดการงบประมาณ				

ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารสถานศึกษา	ระดับการประเมิน			
		+1	0	-1	หมายเหตุ
เงื่อนไข คุณธรรม	9.การบริหารงบประมาณมีความโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้				
	10.ผู้บริหารงบประมาณ มีความเป็นธรรมในการ จัดสรรงบประมาณ				
3. ด้านการบริหารบุคคล					
ความ พอประมาณ	1.ส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีแก่สังคม				
	2. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความพอประมาณในการ ดำเนินชีวิต				
ความมี เหตุผล	3. คัดสรรบุคคลให้ปฏิบัติงานตามความจำเป็น อย่างมีเหตุผลเน้นความเหมาะสม				
	4. กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับผิดชอบในกิจกรรมของ โรงเรียนอย่างชัดเจน				
มีภูมิคุ้มกันใน ตัวที่ดี	5. มีการวางแผนกรอบอัตรากำลังของสถานศึกษาให้ พอดีกับปริมาณงาน				
	6. ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง				

ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารสถานศึกษา	ระดับการประเมิน			
		+1	0	-1	หมายเหตุ
เงื่อนไข ความรู้	7. ส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อที่หลากหลาย				
	8. ส่งเสริมให้บุคลากรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีวิสัยทัศน์				
เงื่อนไข คุณธรรม	9. มีการกำหนดระเบียบในองค์กรที่ส่งเสริมความมีวินัย				
	10. ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรวจสอบได้				
4. ด้านงานบริหารทั่วไป					
ความ พอประมาณ	1. มีการปรับสภาพภูมิทัศน์ให้ร่มรื่นน่าอยู่ เน้นความประหยัด				
	2. จัดสรรสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับเทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์สูงสุด				
ความมี เหตุผล	3. บริหารอาคารสถานที่ในสถานศึกษาอย่างสมเหตุสมผล				
	4. มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานที่ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์				

ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	การบริหารสถานศึกษา	ระดับการประเมิน			
		+1	0	-1	หมายเหตุ
มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	5. มีการวางแผนที่เน้นความคุ้มค่าและผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก				
	6. เตรียมความพร้อมเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัยทุกครั้งก่อนปฏิบัติงานตามแผน				
เงื่อนไข ความรู้	7. ส่งเสริมครูผู้สอนให้จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เป็นปัจจุบัน ทันต่อการใช้งาน				
	8. ส่งเสริมความรู้ในการใช้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้				
เงื่อนไข คุณธรรม	9. ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมรับผิดชอบการบริหารจัดการสถานศึกษา				
	10. ส่งเสริมการจัดการวัสดุ ครุภัณฑ์ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคลากร				

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ค่าดัชนีความสอดคล้องและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความเชื่อมั่น หากตัดข้อนี้ ทิ้ง
ความเป็นผู้นำและวิสัยทัศน์			
1	กระตุ้นและชักนำให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมพัฒนาวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของโรงเรียน	.8	.959
2	ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ทาง ICT ของโรงเรียนโดยประกาศต่อสาธารณชนอย่างชัดเจน	1.0	.959
3	ติดตามการปฏิบัติตามแผน ICT ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง	1.0	.958
4	ประเมินการบรรลุวิสัยทัศน์ทาง ICT ของโรงเรียน	.6	.959
5	ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศสิ่งแวดลอมที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมทาง ICT	.8	.960
6	ใช้งบประมาณสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ด้าน ICT ของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	.8	.959
7	เชื่อมั่นในความสำคัญและพลังของ ICT ที่มีต่อความสำเร็จของงาน	.8	.957
การเรียนรู้และการสอน			
8	ทำตนให้เป็นแบบอย่างของผู้อื่นในการเรียนรู้และสร้างทักษะด้าน ICT ให้เกิดขึ้นในตนเอง	1.0	.959
9	สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ICT	.8	.959
10	จัดเตรียมแหล่งการเรียนรู้ทาง ICT ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	.8	.957
11	ส่งเสริมการใช้ ICT เพื่อพัฒนาเทคนิควิธีสอน	.8	.957
12	อบรมสัมมนาสร้างความมั่นใจแก่บุคลากรว่า ICT สามารถพัฒนาการสอนและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ	.8	.956

ข้อ	คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความเชื่อมั่น หากตัดข้อนี้ ทิ้ง
ความสามารถเชิงผลิตภาพและความชำนาญเชิงวิชาชีพ			
13	กระตุ้นให้บุคลากรใช้ ICT ในการพัฒนางานเป็นกิจวัตรปกติ	1.0	.956
14	ส่งเสริมการใช้ ICT ในการติดต่อสื่อสารระหว่างทีมงาน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนผ่านทาง e-mail หรือเว็บบอร์ดของโรงเรียน	.6	.960
15	สร้างการเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อนำ ICT มาใช้ในการพัฒนางานที่ปฏิบัติ	1.0	.957
16	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทาง ICT เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าทางอาชีพของบุคลากร	.8	.957
17	มุ่งมั่นพัฒนาให้เป็นโรงเรียนต้นแบบที่นำ ICT มาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพครู	.6	.957
การสนับสนุน ส่งเสริม การจัดการและการปฏิบัติ			
18	สามารถหลอมรวมนโยบายการบริหาร ICT ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง	.6	.958
19	กระจายงบประมาณและทรัพยากรต่าง ๆ ในการปฏิบัติตามแผน ICT ไปยังทุกฝ่ายงานในโรงเรียน	.6	.958
20	ประสานงานการสนับสนุนแหล่งทรัพยากรด้าน ICT จากภายนอกมาสู่โรงเรียน	.6	.957
21	มีความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ICT เพื่อการบริหารงานโรงเรียน	.6	.957
22	พัฒนาระบบ ICT อย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน	.6	.959
การวัดและประเมินผล			
23	ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการเก็บรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลแปลผลการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการบริหารการพัฒนาการสอนและการเรียนรู้	.6	.953

ข้อ	คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	ความเชื่อมั่น หากตัดข้อนี้ ทิ้ง
24	ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการประเมินระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียน	.6	.958
25	ประเมินความรู้ทักษะและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการใช้งาน ICT	.8	.958
26	ประเมินคุณภาพของระบบ ICT ที่ใช้งานในโรงเรียน	.8	.958
ประเด็นทางสังคม กฎหมาย และจริยธรรม			
27	สร้างความเสมอภาคทางสังคมโดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าถึงและใช้งานอุปกรณ์ ICT ของโรงเรียนได้	.8	.958
28	สนับสนุนให้ครูนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมในการใช้ ICT	.8	.958
29	ส่งเสริมและบังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน	.6	.960
30	สนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย เอื้อต่อสุขภาพในการใช้ ICT	.8	.958
31	มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายลิขสิทธิ์การคุ้มครองสิทธิทรัพย์สินทางปัญญาในการนำ ICT มาใช้ในโรงเรียน	.8	.958

ค่าความเชื่อมั่นทั้ง 31 ข้อเท่ากับ .959

ภาคผนวก ค

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยเทคนิค ioc (Index of Item Objective Congruence) ดังนี้

1. ผศ.ดร.สักรินทร์ อยู่ผ่อง รองคณบดีฝ่ายประกันคุณภาพและกิจกรรมพิเศษ
คณะศิลปศาสตร์ประยุกต์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. อ.ดร.จากรุวรรณ พลอยดวงรัตน์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อ.ดร.สรภักดิ์สรณ์ จัตรกมลทัศน์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยนานาชาติ
มหาวิทยาลัยบูรพา
4. นายวิฑูรท์ ไร่สูงเนิน ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์
สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
5. อ.เกรียงศักดิ์ ฤกษ์งาม ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์
สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

ที่ ศธ 0519.12/๕๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 กุมภาพันธ์ 2557

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

เนื่องด้วย นางสาวศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2557

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-351-8129

ที่ ศธ 0519.12/๙1 ๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1) กุมภาพันธ์ 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน

เนื่องด้วย นางสาวศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร” โดยมี เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 086-351-8129

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวศรประภา พงษ์หัตถาศิลป์
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	7/126 หมู่ 9 ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูชำนาญการ โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	ประถมศึกษา จาก โรงเรียนวัดเจริญสุขารามรวมหาวิหาร
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนถาวรานุกุล
พ.ศ. 2536	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนถาวรานุกุล
พ.ศ. 2540	ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา จาก สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
พ.ศ. 2557	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ